

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra politologie a evropských studií

Jan Krejča

Evropská komise předsedy Jean-Claude Junckera

Bakalářská diplomová práce

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Markéta Zapletalová Ph.D.

OLOMOUC 2018

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval samostatně na základě uvedených pramenů a literatury.

V Olomouci dne

Podpis

Poděkování

Zde bych chtěl poděkovat vedoucí mé bakalářské práce Mgr. Markétě Zapletalové Ph.D. Její vedení, rady, podmětné připomínky a lidský přístup mi velmi pomohly při psaní a dokončení této práce.

Obsah

Úvod	1
1. Institucionální postavení Evropské komise	7
2. Intrainstitucionální a interinstitucionální vztahy Junckerovy komise	13
2.1. Změny ve struktuře Komise	14
2.2. Vztahy s Evropským parlamentem.....	17
2.3. Vztahy s Evropskou radou	20
3. Politická dimenze Junckerovy komise	24
3.1. Investiční plány	25
3.2. Energetická unie.....	26
3.3. Transatlantická obchodní a investiční dohoda (TTIP).....	29
3.4. Podmínky britského setrvání	30
3.5. Otázky migrační politiky.....	32
4. Dimenze vztahů mezi Junckerovou komisí a členskými státy	37
4.1. Vznik Junckerovy komise a postoje členských států.....	38
4.2. Vztahy s Velkou Británií a Brexit	39
4.3. Vztahy se střední Evropou	41
Závěr.....	46
Seznam literatury.....	51
Přílohy	75
Abstrakt	78

Úvod

Předmětem bakalářské práce je reflexe působení Evropské komise (EK) pod vedením předsedy Jean-Claude Junckera. Tato Komise zahájila své funkční období v listopadu 2014, několik měsíců poté, co se uskutečnily pravidelné volby do Evropského parlamentu (EP). S uplynutím více než poloviny funkčního období, je dle názoru autora hodnocení činnosti Komise možné a potřebné.

Při svém vzniku vzbuzovala Komise jak naděje, tak skepsi. Jean-Claude Juncker pracoval celý svůj profesní život ve vysoké lucemburské politice. Byl poslancem lucemburského parlamentu, zastával post ministra financí a také byl nejdéle sloužícím premiérem Lucemburska. Z pozic ministra financí a premiéra se účastnil jednání vrcholných orgánů Evropské unie (EU). Jako ministr financí byl přítomen na jednáních Rady Evropské unie a také Eurogroup, jíž byl dlouholetým předsedou. Jako premiér se účastnil setkávání nejvyšších představitelů členských států v rámci Evropské rady. Jednalo se tak o člověka, který měl kvalifikaci pro vykonávání velmi prestižní ale také náročné funkce, jakou je předsednictví Evropské komisi. Skepse z jeho budoucího působení pramenila z obav, jak bude Komise pod jeho vedením jednat. Juncker již před získáním funkce tvrdil, že se bude snažit vystupovat více aktivně v prosazování programu své Komise. Prohlašoval, že Komise pod jeho vedením bude více politická. Juncker se také označoval za eurofederalistu (Rankin 2017), který věří ve stále užší Unii. To vyvolávalo kritiku u států, které podporovali evropskou integraci na základě mezivládního přístupu. Nejviditelnějším obhájcem takovéto podoby integrace byla Velká Británie.

Juncker tak vnímal podobu svého mandátu odlišně od většiny ostatních předsedů, kteří dříve řídili EK. Ti působili jako technokraté, kteří nepodnikali za dobu svého mandátu v úřadu ambiciózní kroky a podobu integrace nechávali na členských státech (Kassim 2013). Juncker by tak mohl být srovnáván s předsedy jako Walter Hallstein a Jacques Delors. Ti za dobu svého působení v čele Komise usilovali o navýšení pravomocí této instituce a prosazovali prohlubování integrace.

Silnější pozici a větší legitimitu Jean-Claude Junckerovi zajišťovala nová technika volby. Post předsedy EK byl nově spojen s výsledky voleb do Evropského parlamentu, ke kterým má Evropská rada při nominaci předsedy přihlídnout. Poslanecké frakce

v Evropském parlamentu se tak rozhodly nominovat své lídry, kteří se při vítězství dané frakce stanou kandidáty na post předsedy EK. Juncker jako kandidát frakce Evropské lidové strany (EPP), která vyhrála evropské volby v roce 2014, se mohl označovat za kandidáta, kterého si voliči přejí, aby se stal novým předsedou. Tato praxe volby se ustálila pod názvem *Spitzenkandidaten* a vycházela z ustanovení Lisabonské smlouvy. Jeho legitimita se odvozovala přímo od vůle lidu, a ne od úzkého počtu nejvyšších představitelů států na Evropské radě. Tuto skutečnost mohl Jean-Claude Juncker využít pro aktivnější vystupování a prosazování vytčených cílů Komise.

Z výzkumného hlediska je proto přínosné zhodnotit působení takové Komise. Reflexe Komise Jean-Claude Junckera je soustředěna na roky 2014–2018. Začátek reflexe se bude věnovat nejen procesu utváření nové Komise, ale v důsledku změn zavedených Lisabonskou smlouvou i kampaní pro volby do EP a využití metody *Spitzenkandidaten*. Ve zkoumaném období je reflektována činnost Komise ve třech dimenzích její aktivity. Při tvorbě této práce zkoumaná Komise stále vykonává svůj smlouvami vymezený pětiletý mandát. Může se tak stát, že se nepodaří postihnout některé události, které se před dokončením tohoto mandátu odehrají.

Primárním cílem práce je reflexe činnosti Junckerovy komise ve třech okruzích. Jedná se o dimenzi institucionální, dimenzi politiky a dimenzi vztahů s členskými státy. Institucionální dimenze je rozdělena na dvě části. Reflektovány budou intrainstitucionální změny a interinstitucionální vztahy spojené s činností Junckerovy komise. V intrainstitucionální rovině dojde k reflexi proměn vnitřního chodu a řízení Junckerovy Komise. Interinstitucionální dimenze je spojena s meziinstitucionálními vztahy Komise. EK musí ve své činnosti spolupracovat s řadou evropských institucí. Provedený výzkum se soustředí na vztahy s předsedy Evropského parlamentu (EP) a Evropské rada (ER), které ovlivnily podobu vztahů mezi institucemi. Tyto instituce a jejich předsedové byly vybrány proto, že je s nimi EK silně provázána. Parlament hodnotí odbornost jednotlivých kandidátů na komisaře před jejich jmenováním. Celá Komise také musí získat od EP souhlas, aby mohla zahájit svou činnost. Jedná se o ekvivalent získání důvěry v parlamentních systémech vlády. EP se také podílí na schvalování legislativních návrhů Komise. Evropská rada je vybrána proto, že se jedná o vrcholnou instituci EU, ve které se scházejí nejvyšší představitelé členských států. Ti stanovují dlouhodobá témata směřování Unie. Předseda EK se také účastní jednání ER, ale nemá právo při jednání hlasovat. Proto

jsou jeho osobní vztahy s ostatními aktéry, jako je předseda Evropské rady, zásadní pro úspěch jeho návrhů. V rámci této dimenze bude práce odpovídat na výzkumnou otázku: *Jaké posuny můžeme sledovat v intrainstitucionální oblasti a interinstitucionálních vztazích s vybranými evropskými institucemi u Junckerovy komise?*

Druhou dimenzí výzkumu je politická činnost EK pod předsednictvím Jean-Claude Junckera. Pozornost bude soustředěna na politické cíle, kterých chtěla Komise během svého mandátu dosáhnout. Jmenovitě se jedná o cíl prosadit nové evropské investice, pokrok v zavádění energetické unie, vyjednat obchodní dohodu se Spojenými státy americkými a změnit fungování evropské azylové politiky. V této dimenzi je také věnována pozornost vyjednávání nových podmínek členství Velké Británie v EU. Dojde k analýze příčin, úspěchu nebo nezdaru v prosazování těchto cílů. V práci je také zaměřena pozornost na politické výzvy, kterým musela Junckerova komise čelit v průběhu své činnosti a jak tyto kritické okamžiky zvládala řešit. U této dimenze bude odpovídáno na následující výzkumnou otázku: *Do jaké míry byla Evropská komise Jean-Claude Junckera schopná prosazovat své politické priority?*

Poslední dimenzí výzkumu činnosti Junckerovy komise jsou její vztahy se státy EU. Každý předešlý předseda Evropské komise si byl vědom, že členské státy jsou významnými aktéry v procesu integrace. Pokud prosazovali program, který zasahoval do pravomocí členských států, jejich podpora byla rozhodující. Komise také vykonává vůči členským státům funkci mediátora, který napomáhá k hledání kompromisu. Ten je hledán v důležitých otázkách mezi jednotlivými státy. O kompromisy se často usiluje i u návrhů Komise, se kterými členské státy nesouhlasí. Ke vzájemným kontaktům dochází i v dalších oblastech, které jsou definovaných smlouvami. Při vzniku nové Komise členské státy vybírají jejího budoucího předsedu. Státy dále nominují své kandidáty na posty komisařů uvnitř Komise a snaží se pro ně vyjednat významné pozice. Evropská komise také dohlíží na státy, jestli do svého práva převádějí evropské normy a nařízení. Současně s tím Komise kontroluje, jestli členské státy dodržují evropské smlouvy. Junckerova komise také byla mimo smluvní rámec Evropskou radou pověřena, aby vedla vyjednávání o podmínkách vystoupení Britů z EU. Když se funkční období Junckerovy komise blíží ke konci, je namístě zhodnotit, jaké tyto vztahy byly. Pozornost byla soustředěna na vyjednávání podmínek Brexitu a sporům se státy střední Evropy v otázkách migračních kvót a

porušování pravidel právního státu. V případě této roviny bude odpovídáno na otázku: *Jaké vztahy měla Evropská komise Jean-Claude Junckera s členskými státy?*

Samotnou práci lze klasifikovat jako případovou studii. Ta byla zvolena z toho důvodu, že nejlépe poslouží k dosažení primárního cíle. Tím je reflexe činnosti EK pod vedením předsedy Jean-Claude Junckera. Sekundárním cílem je z reflexe Junckerovy komise nastínit, jaká mohou být budoucí postavení Evropských komisí ve třech dimenzích její činnosti.

Ve výzkumu je využita metoda *path dependence*. Tato metoda předpokládá, že minulost má významný dopad na současný stav. Přítomnost je tak závislá na minulosti a dokáže jí být vysvětlena. Metoda také nabízí vysvětlení, proč se některé události uskutečnily před jinými (Henning et al. 2013). Také předpokládá, že minulost má vliv na vznik nových institucí a důležitých rozhodnutí (Ghezzi, Mingione. 2007). *Path dependence* byla využita pro popis důležitých momentů, které formovaly postavení Komise a k vyvození možného budoucího postavení Evropských komisí z činnosti Junckerovy komise.

Samotný výzkum se dělí do čtyř kapitol. První kapitola se zabývá institucionálním postavením EK. Bude se jednak zabývat vývojem této instituce a také jejím vymezením, jestli můžeme Komisi definovat jako nadnárodního aktéra, který klíčovým způsobem ovlivňuje evropskou integraci, nebo zda se jedná pouze o klasické administrativní těleso, které zajišťuje nezbytné úkony. Dále se kapitola soustředí na důležité momenty, jež ovlivnily činnost Komise a formovaly ji do dnešní podoby, například na Lucemburský kompromis a Kinnockovu reformu. Zbývající tři kapitoly se soustředí na definované dimenze činnosti Evropské komise.

Téma EK a obecně její reflexe, bylo zpracováno řadou odborníků, z jejichž publikací a článků práce vychází. Velmi přínosný autorem byl Neill Nugent. Ten patří mezi přední odborníky soustředící se na Evropskou komisi. V roce 2001 napsal knihu *The European Commission*, v níž popsal historii, strukturu a funkce Evropské komise. V roce 2015 spolu s Markem Rhinardem opět zpracoval téma Evropské komise. Znovu zhodnotil vývoj EK od jejího vzniku do doby publikování knihy a přidal další podrobnosti. Například zpracoval činnost aktérů, kteří mohou mít vliv na práci Komise. Jedná se například o vliv kolegia komisařů a předsedy na chod EK. V knize se mimo jiné zabývá vztahy EK s ostatními institucemi Evropské unie. Autoři se také soustředí na v práci zkoumané interakce mezi Komisí na jedné straně a Evropským parlamentem a Evropskou radou na

straně druhé. Část knihy je také věnována Junckerově komisi. Je zpracováno využití nové metody volby předsedy a změně ve struktuře Komise. Nedostatkem knihy je, že z důvodu data vydání, neobsahuje hlubší analýzu činnosti Junckerovy komise. Velmi podnětný byl článek *Governance and Institutions 1999: Resignation, Reform and Renewal* od Desmonda Dinana, který napsal v roce 2000 do odborného časopisu *Journal of Common Market Studies*. Soustředil se v něm na intrainstitucionální změny v jednání Komise. Hlavním bodem pozornosti autora byla Kinnockova reforma, která dle něj výrazně změnila pracovní chod EK. Článek byl využit při tvorbě první kapitoly, v části zabývající se reformou Evropské komise. Dinan do *Journal of Common Market Studie* přispívá pravidelně každý rok, kde má na starosti novoroční úvodník. Je tak autorem, který má v oblasti evropské integrace velkou erudici. K autorům, kteří byli využiti, patří i John Peterson. Čerpáno bylo z jím editované knihy *Institutions of the European Union*. V některých kapitolách této knihy se zabývá výzkumem postavení EK. V této knize také kriticky zhodnotil postavení Komise ve struktuře institucí EU. Tato publikace byla využita ke zpracování první kapitoly, která se zabývá institucionálním postavením EK a ve druhé kapitole, která se soustředí na změny fungování Komise, prosazené Jean-Claude Junckerem.

Dále byla využita publikace autorky Michelle Cini *The European Commission: Leadership, Organisation, and Culture in the EU Administration* z roku 1996. V této knize Michelle Cini zpracovala historický vývoj EK. Poukázala na roli předsedy, která významně ovlivňuje postavení EK. Za příklad období, kdy měla Komise díky předsedovi silné postavení, pokládá předsednictví Jacquese Delora. O vlivu předsedy Komise na činnost této instituce se částečně zabývá zmíněný Desmond Dinan z *Journal of Common Market Studies*. V roce 2015 napsal do tohoto periodika článek, který hodnotil využití mechanismu *Spitzenkandidaten* v Evropských volbách roku 2014. Na začátku popisuje okolnosti, které vedli jednotlivé aktéry k využití této metody ve výběru kandidáta na předsedu EK. Jaké byly očekávání při jejím zavádění a zhodnocení výsledků, které přinesla. Autor se v článku dotkne i interinstitucionálních vztahů mezi EK a Evropským parlamentem a Evropskou radou. Další autorkou, která zkoumala roli předsedy ve výzkumu EK je Ingeborg Tömmel. V článku „The Presidents of the European Commission: Transactional or Transforming Leaders?“, který publikovala v časopise *Journal of Common Market Studies* se soustředila na roli předsedy pro pochopení postavení EK. Konkrétně se soustředila na předsednictví Jacquese Delorse, Jacquese

Santera a Romana Prodiho. Na těchto případech demonstruje postavení a roli EK. Z článku vyvozuje, že role předsedy je velmi důležitá pro postavení Komise.

Při práci byly využity i servery jako *Europa.eu*, na kterém se nacházejí oficiální dokumenty Evropské komise. Ty posloužily jako zdroj informací stanovisek Junckerovy komise. Pro získání celistvého obrazu činnosti Junckerovy komise byly v práci využity i internetové články. Jednalo se převážně o stránky *Politico*, *Reuters* a *Euractiv*.

1. Institucionální postavení Evropské komise

Cílem kapitola je popsat institucionální postavení Evropské komise ve struktuře Evropské unie. Také se soustředí na identifikaci momentů, které ovlivnily vývoj EK. Evropská komise je totiž důležitým institucionálním aktérem evropské integrace, kterého je ale obtížné jasně definovat. Tím, že se nachází v centru politického rozhodování, může být pokládána za významného politického aktéra. Ve své činnosti ale plní převážně administrativní funkci. Přípravuje podklady pro jednání zástupců států a legislativní normy, které pokrývají oblast integrace, na kterých se členské státy shodly. Tato skutečnost způsobuje, že je na ni nahlíženo jako na slabého aktéra. Komise se v této činnosti ale dotýká i politických témat. Smlouvy jí totiž zaručují právo iniciovat přípravu jakékoliv legislativy. Proto ji můžeme popsat jako hybridní organizaci, která jedná jak administrativně tak politicky.

Komise je kolektivním orgánem, který má za úkol dohlížet na integrační proces. Jednání probíhá v kolegiu komisařů, které řídí předseda Komise. Post předsedy Komise je velmi důležitý, protože může významně ovlivnit podobu zkoumaných dimenzí. Je to předseda, kdo určuje rozdělení pozic v Komise. Významně se také podílí na vztazích s evropskými institucemi. Ze své pozice představuje program Komise a snaží se jej realizovat. Také formuje vztah Komise s členskými státy. Se zástupci států se setkává při jednáních Evropské rady a při dalších formálních i neformálních jednáních. Činnost Komise je tak velmi často nahlížena skrze něj. Práci Komise zajišťuje úřední aparát, který čítá okolo 30 tisíc úředníků. Ti jsou vybíráni na meritokratickém základě, aby byla zajištěna jejich profesionalita (Cini 1996).

Jednotlivé smlouvy, které byly v průběhu integrace přijímány, ovlivňovaly prostředí, ve kterém Komise působí a někdy měnily i její činnost. Sama Komise vykonává řadu pravomocí, které ji odlišují od ostatních institucí Unie. První z těchto pravomocí je nastolování důležitých témat, která mohou ovlivnit budoucí vývoj Unie. Takovými tématy byly například podpora rozšiřování Unie, zavedení jednotné měny a v nedávné době témata týkající se životního prostředí a ochrany osobních údajů. Následnou funkcí Komise je její výlučná pravomoc vypracovávat návrhy legislativy k těmto tématům. Sem spadá i vypracovávání norem a nařízení (Lequesne 1997). Komise také dohlíží na celý proces jednání a schvalování návrhů. Pokud se v průběhu schvalování objeví jakékoliv

problémy, které by ohrožovaly schválení takového návrhu, Komise jej může kdykoliv stáhnout a přepracovat (Goetz 2014: 577–596). Další výlučnou pravomocí Komise je dohledová činnost. Ta spočívá v kontrolách, jak státy zavádějí nařízení, které byly přijaty na unijní úrovni. S touto pravomocí úzce souvisí další funkce Komise. Jedná se o ochranu smluvních závazků. Komise může v případě potřeby iniciovat jednání u Evropského soudního dvora, pokud stát neplní své závazky plynoucí z členství v EU (McCormick 2008). Významnou pravomocí Komise je vyjednávací funkce v oblasti společné obchodní politiky. Komise tak vede vyjednávání mezinárodních dohod, a také se podílí se reprezentaci Unie v zahraničí (Marek 2006). V zahraničí převážně hájí ekonomické zájmy EU. Komise také zastává funkci mediátora vztahů uvnitř EU. V této funkci se snaží hledat kompromisní řešení, která by byla pro všechny státy přijatelná. Tuto roli zastává díky svému umístění v institucionální hierarchii. Ze všech institucí totiž má nejvíce informací, aby mohla navrhnout řešení a přispět k nalezení kompromisu. Mezi poslední pravomoc je řazena její schopnost mobilizovat. Ta je spojena se získáváním podpory pro různé iniciativy od ostatních důležitých aktérů (König 2006). Některé činnosti se Komise snaží vykonávat neformálně. Odborníci tuto její činnost popisují jako jednání *by stealth*. Při něm se Komise snaží o rozšíření vlivu, bez nutnosti smluvního zakotvení. Patrné jsou tyto snahy po zavedení jednotného trhu. Při tomto jednání se Komise snaží reinterpretovat stávající pravidla tak, aby mohla jednat více flexibilně. Příkladem může být jednání Komise v době krize eurozóny v letech 2010-2015, kdy Komise jednala jinak, aniž by došlo ke změně smluv. Komise si totiž vyložila stávající pravidla tak, aby prosadila vlastní cíle (Schmidt 2016).

Evropská komise je sama významnou institucí, ale současně patří do institucionální struktury Evropské unie, ve které se setkává s dalšími aktéry. S postupnou integrací docházelo k nárůstu jejich významu a dnes tvoří spolu s Komisí skupinu nejvýznamnějších orgánů EU. Těmi jsou Evropský parlament, Evropská rada a Rada Evropské unie, dříve známá jako Rada ministrů. Postavení těchto institucí se v čase proměňovalo, čímž také docházelo ke změnám vztahů s Komisí (Peterson, Shackleton 2006).

Pravomoci EP se s integrací postupně zvětšují. Evropský parlament v průběhu času získával větší kontrolní pravomoci vůči Komisi a dnes se podílí na legislativním procesu. Nárůst významu Evropské rady vychází ze snah, udržet nad integračním procesem kontrolu národních států. Evropská rada tak vytyčuje priority směřování Unie. Předseda

Komise se také účastní jednání Evropské rady, ale při jednání nemá právo hlasovat. Pro předsedu Komise je tak důležitý vztah s předsedou Evropské rady, který řídí jednání. Poslední významnou institucí EU, se kterou Komise spolupracuje, je Rada EU. Ta sdružuje ministry národních vlád, kteří se pravidelně setkávají na jednáních v Bruselu. Ministři jednají v jednotlivých formacích, podle resortní specializace. Jejich hlavní činností je podílet se na schvalování legislativy, kterou navrhuje Komise (Nugent 2001). Evropská komise, Rada Evropské unie a Evropský parlament, jsou hlavními institucemi, které se podílejí na schválení evropské legislativy. Také tvoří významný institucionální trojúhelník (Dehousse, Magnette 2017: 30–51).

Pro pochopení postavení celé Komise v institucionální struktuře musíme její studium zahrnout do širšího výzkumu evropské integrace. Je proto nutné se zabývat vývojem evropské integrace a identifikovat důležité momenty, které ovlivnily její postavení.

Předchůdcem Evropské komise byl Vysoký úřad, jedna z institucí organizace Evropského společenství uhlí a oceli (ESUO). Na jeho činnost dohlížela Rada ministrů složená ze zástupců národních vlád a Evropské shromáždění, v němž zasedali zástupci národních parlamentů. Evropské shromáždění mělo pouze poradní pravomoci ve vztahu k Vysokému úřadu. Interinstitucionální vztahy Vysokého úřadu tak byly soustředěny na Radu ministrů. Vysoký úřad měl rozsáhlé kontrolní pravomoci a dohlížel na průběh integrace a dodržování norem v oblastech sektorových politik, na kterých se dohody zakládající státy. Vysokému úřadu smlouvy umožňovaly vydávat rozhodnutí, doporučení a názory k takovým tématům, která pokládal za důležité. Ve svém reálném působení ale svou činnost odvozoval od postojů členských států a jejich zástupců v Radě ministrů (Nugent 2006: 36–43).

V březnu 1957 dochází k podpisu Římských smluv. Ty zakládají Evropské hospodářské společenství (EHS), jehož hlavním úkolem se stal dohled nad ekonomickou integrací. Smlouvy také zakládají organizaci EUROATOM. Jejím úkol, se stal dohled nad integrací v odvětví jaderné energie. EHS o EUROATOM převzali institucionální strukturu ESUO. Vysoký úřad byl zachován, ale získal nový název, a to Evropská komise. V období 1957-1967 do podpisu a účinnosti Slučovací smlouvy tak existovaly paralelně tři Komise (Plechanovová 2004). Postavení Evropské komise se od Vysokého úřadu odlišovalo. Tím, že se měla Komise zabývat ekonomickou integrací, mohla při tvůrčím výkladu svých

pravomocí zasahovat do velkého množství odvětví. Členské státy chtěly těmto snahám předejít. Při tvorbě smluv proto vynechaly slovní spojení *supranacionální*. Komise se neměla odvolávat na své nadnárodní působení. Větší dohledovou pravomoc nad činností EK také získala Rada ministrů (Nugent 2006: 43–47). V tomto období tak Komise zastávala více administrativní funkci než politickou. Bylo to způsobeno paralelním fungováním tří Komisí a absencí důležitých pravomocí ve smlouvách.

Tendence k politizaci činnosti Komise se projevila po podpisu Slučovací smlouvy v roce 1965 pod předsednictvím Waltera Hallsteina. Podpisem došlo ke sloučení tří, do té doby samostatných Komisí. Předseda Hallstein následně usiloval o získání větší nezávislosti svého úřadu na členských státech. Chtěl, aby mělo Evropské společenství zajištěný vlastní rozpočet, se kterým by mohlo samostatně nakládat. Správu nad rozpočtem by zajišťovala Evropská komise (Nicoll 1984: 35–43). S tímto nesouhlasili především zástupci Francie. Ve stejné době mělo být navíc zavedeno hlasování kvalifikovanou většinou v Radě ministrů. Toto opatření by ještě více oslabovalo pozici členských států ve vztahu k ES, což pro Francii pod vedením Charles de Gaulla bylo nepřijatelné. Tyto události vedly k tzv. krizi prázdných křesel. Ta spočívala v krocích Francie, jejíž představitelé přestali docházet na jednání Rady ministrů. Tím došlo k paralýze celého Společenství. Státy se rozhodly řešit tuto krizi na mezivládním jednání v lednu 1966 v Lucemburku (Teasdale 1993: 567–579). Výsledkem se stal tzv. Lucemburský kompromis. Přijatý text znamenal oslabení Evropské komise. Došlo k rozhodnutí, že hlasování v Radě ministrů bude nadále probíhat pouze jednomyslně. Členskými státy také bylo ponecháno právo veta. Komise následně musela své návrhy posílat přímo Radě ministrů ke schválení. Až poté, co bylo uděleno kladné stanovisko, mohla Komise návrhy dále rozpracovat (Garrett 1995: 289–308). Výsledkem přijetí Lucemburského kompromisu tak nebylo pouze výrazné zpomalení integračního procesu, ale také významné oslavení Komise ve vztahu k mezivládním institucím.

V 70. let 20. století se začíná měnit interinstitucionální dimenze ve kterém Evropská komise působí. První změnou bylo pomalé posilování Evropského parlamentu (Europa.eu 2018). Druhá interinstitucionální změna je spojena se vznikem Evropské rady. K tomu dochází na summitu v Paříži v roce 1974, kde se nejvyšší představitelé států dohodli na pravidelných schůzkách (Pitrová 1999: 25–28). Zde vzniká základní podoba institucionálního rozdělení vztahů mezi EK a EP s ER.

Další významné změny ve fungování Komise přináší Maastrichtská smlouva. Funkční období Komise bylo zvýšeno ze čtyř na pět let. Cílem této změny bylo, aby funkční období Komise a Parlamentu bylo stejně dlouhé a aby činnost Komise byla navázána na kontrolu ze strany Parlamentu. Evropský parlament také získal pravomoc spolurozhodovat nad projednávanou legislativou. Došlo tak k posílení EP vůči EK (Nugent 2006: 79–93).

Do Maastrichtské smlouvy se nepodařilo obsáhnout všechny důležité institucionální změny. Proto byla vypracována Amsterodamská smlouva. Ta znamenala posílení role předsedy Komise na činnost této instituce. Smlouva zavedla, že pouze předseda má pravomoc rozhodovat o portfoliu, které udělí jednotlivým kandidátům na komisaře. Nově bylo také smluvně určeno, že předseda řídí jednání a činnost celé Komise. Ve smlouvě byla Evropskému parlamentu přidělena pravomoc potvrzovat navrženého kandidáta na post předsedy Komise (Crombez, Hix 2011: 291–314). Tím došlo k dalšímu posílení Parlamentu ve vztahu s Komisí (Burns 2010: 1–18).

Komise v tomto období také prodělala změny, které se nezakládaly na změnách smluv. V roce 1998 byla Evropská komise nařčena z korupce a klientelismu. To, že byla obviněna z této aktivity, vycházelo z činnosti předchozí Delorovy komise, kde nebyl dostatečný dohled nad činností jednotlivých komisařů (Nugent, Rhinard 2015). Kritika se soustředila na komisařku zodpovědnou za portfolio vědy, výzkumu a technologii Edith Cresson. Výsledkem tohoto skandálu byla demise celé Santerovy komise (Peterson 1999). Nově pověřená Prodiho komise tak dostala za úkol, provést takové institucionální změny, aby už k podobným událostem nedocházelo (Dinan 2000: 25–41). Přípravou institucionálních změn byl pověřen místopředseda Komise, Brit Neil Kinnock. Kinnock institucionální reformu popisoval jako snahu zlepšit veřejnou správu EU (Kinnock 2002). Cílem bylo denacionalizovat a snížit počet členů jednotlivých Kabinetů, aby pracovali více efektivně. Dále došlo k zavedení praxe rotace předsednictví v Generálních ředitelstvích, aby se zamezilo dalšímu vlivu států na chod těchto institucí. Zaveden byl i etický kodex chování dlouholetých úředníků pro předcházení dalším skandálům (Cini 2014: 479–494).

Tyto reformy profesionalizovaly úřední aparát Komise a se změnami smluv umožnily její další posílení. Mezi smlouvy, které dále upravily postavení Komise, patří smlouva z Nice. Ta umožnila předsedovi, aby odvolal komisaře, pokud při své práci pochybil. Dále mu umožnila, aby mohl měnit rozdělení portfolií, pokud to uzná za vhodné.

Ve Smlouvě z Nice bylo také stanoveno, že je předseda nominován na základě kvalifikované většiny v Evropské radě a následně je schválen plénem Evropského parlamentu (Nugent 2006: 105). Zde je dobře patrné propojení Komise s ostatními institucemi.

Zatím poslední přijatou smlouvou byla Lisabonská smlouva. Ta nově upravila jednání a interinstitucionální vztahy v EU. Smlouva určila, že předseda Komise se stává členem Evropské rady, ale nemá právo při jejím jednání hlasovat. Za jednání Evropské rady je nově zodpovědný její semi-permanentní předseda. Ten je volen na 2,5 roku, s možností jednoho opětovného znovuzvolení. Zajišťuje činnost této instituce, a také kontinuitu jednání. Pro Komisi je důležité, jaký vztah má s předsedou Evropské rady. Přes něj se může snažit prosazovat návrhy, které Evropská komise vypracovala. Před přijetím Lisabonské smlouvy totiž každý členský stát zodpovídal půl roku za chod Evropské rady. Komise tak mohla mít více prostoru pro své jednání. Semi-permanentní předseda Evropské rady může řídit jednání Evropské rady až 5 let. Proto se jedná o důležitý prvek pro mezi institucionální spolupráci v EU. Před volbami do Evropského parlamentu v roce 2014 došlo zatím k posledním institucionální změně. Lisabonská smlouva nově v článku 9d odstavec 7 upravuje podobu nominace předsedy Evropské komise. Evropská rada, může o přidělení nominace rozhodnout na základě přihlédnutí k výsledkům voleb do EP (Hobolt 2014: 1528–1540). Zástupci politických frakcí zastoupených v Evropském parlamentu, využil toto ustanovení a nominovali vlastní kandidáty na předsedu Komise. Členské státy se po obtížných debatách shodly, že tento způsob volby umožní. Kandidáti usilující o funkci předsedy EK byli označováni jako tzv. *Spitzenkandidaten*. Důsledkem využití této metody je získání legitimacy pocházející z voleb. Tuto legitimitu zatím žádný předseda Komise před zahájením svého mandátu neměl. Jean-Claude Juncker, se tak mohl označit za kandidáta, kterého si voliči přejí, aby se stal novým předsedou EK. To o sobě nemohl říct Junckerův předchůdcem v pozici předsedy Komise, José Manuelem Barrosu. Barrosu se ve vedení Evropské komise odlišoval také svou rétorikou. Vůči členským zemím vystupoval jako mediátor, který hledal přijatelná kompromisní řešení. Jeho Komise tak vykonávala především administrativní činnost (Hodson 2013). Tuto praxi chtěl Jean-Claude Juncker změnit.

2. Intrainstitucionální a interinstitucionální vztahy Junckerovy komise

Kapitola se zabývá změnou institucionálních vztahů Komise pod vedením předsedy Jean-Claude Junckera. Pozornost je věnována vnitřním, intrainstitucionálním změnám, které předseda zkoumané Komise provedl. Kapitola sleduje, jak tyto změny ovlivnily práci Komise jako celku a jak je můžeme s odstupem času hodnotit. V interinstitucionální rovině se výzkum zaměřuje na proměnu vztahů Komise s vybranými evropskými institucemi. Těmi jsou Evropský parlament a Evropská rada. Tyto instituce byly vybrány proto, že se podílejí na vzniku Komise a v průběhu funkčního období s nimi Komise úzce spolupracuje. V případě Evropského parlamentu byl vztah s Komisí naposledy ovlivněn využitím metody *Spitzenkandidaten* (Christiansen 2016). Dle ustanovení Lisabonské smlouvy, by totiž mělo být přihlédnuto k výsledkům voleb do Evropského parlamentu, při výběru kandidáta na předsedu Komise. Parlament se dále účastní legislativního procesu, při kterém schvaluje legislativní návrhy Komise. Parlament také musí schválit víceletý finanční rámec a roční rozpočet, který navrhuje Komise. Evropská rada na druhé straně je orgánem, který určuje priority, kterými se má Unie zabývat a ty musí Komise zohlednit při své činnosti. Navíc je předseda Komise jejím členem. Při jednání ale nemá hlasovací právo a nemůže tak ovlivnit podobu rozhodnutí. Proto je důležité, jaké má vztahy se semi-permanentním předsedou Evropské rady, který je zodpovědný za jednání této instituce. Ve spolupráci s ním se může pokusit ovlivňovat jednání a rozhodnutí Evropské rady. Vztahy jsou pozorovány na kontaktech mezi předsedy daných institucí.

Snahy více politizovat činnost Komise vycházely z předchozí politické kariéry předsedy Junckera. Jean-Claude Juncker byl lucemburským premiérem od roku 1995 do roku 2013. V průběhu této doby zastával řadu významných pozic jak v národní politice, tak na evropské úrovni (Usherwood 2014). Svůj vliv také sehrála podoba volby předsedy Komise, kdy byla využita metoda tzv. *Spitzenkandidaten*. Tento způsob volby způsobyl, že došlo k soustředění pozornosti na předsedu Komise, který tak získal významnou mediální známost ještě před zvolením. Dle Kassima (2017: 14–33) se od této skutečnosti může odvíjet větší sebejistota předsedy Komise při prosazování politických cílů, pokud bude dostatečně schopný. Předseda se také při své práci nemusí cítit být vázán k Evropské radě, která jej vybrala. Může se odvolávat na širší legitimitu vzešlou z volebního rozhodnutí občanů.

Volby do Evropského parlamentu se uskutečnily na začátku května 2014 a neočekávanější souboj se odehrál mezi kandidátem Evropské lidové strany (EPP) Jean-Claudem Junckerem a Progresivní aliance Socialistů a Demokratů (S&D) Martinem Schulzem (Kuznická 2014). Oba se od sebe významně lišili. Jean-Claude Juncker byl dlouholetý národní politik, s mnoha zkušenostmi. Martin Schulz byl naopak dlouholetý poslanec Evropského parlamentu a jako tehdejší předseda této instituce to byl on, kdo prosazoval zavedení nové techniky volby. Jean-Claude Juncker se rozhodl vést svou volební kampaň v americkém stylu. V modrém autobusu s potiskem svého obličeje na kapotě se vydal na volební mítinky po západoevropských zemích (McDonald-Gibson 2014). Zúčastnil se také televizních debat. V nich prezentoval svá stanoviska na témata, jako byla nezaměstnanost v Unii, finanční krize, migrace a zahraniční politika Unie. Při těchto příležitostech zdůrazňoval, že pokud se stane předsedou Komise, jeho hlavním cílem se stane právě snížení nezaměstnanosti a nastartování investic. Komise by se také měla začít zajímat o důležité problémy a ne o maličkosti (Euap 2014). Jean-Claude Juncker tak už v kampani ohlašoval změny, které se měly celkově dotýkat všech tří zkoumaných dimenzí. Kandidát Juncker také hodlal změnit pracovní strukturu Komise, aby prosazovala cíle, které stanoví její předseda. Spolu s tím zdůrazňoval, že jeho případná Komise bude „více politická.“ (Mahony 2014). Tím chtěl říct, že bude více usilovat o prosazení vlastních politických cílů.

Následné evropské volby v květnu 2014 vyhrála EPP. Ta si proto nárokovala post předsedy EK pro Jean-Claude Junckera. Evropská rada se rozhodla, že bude výsledek voleb respektovat a podpořila Junckera na post předsedy EK. Proti se postavili jen premiéři Velké Británie David Cameron a Maďarska Viktor Orbán (Europa.eu 2014). Tito dva zástupci národních vlád byly nejvíce skeptičtí ke změnám, které Juncker prosazoval. Tato skepse pramenila z obavy o ztrátu dalších národní pravomocí, pokud by byl zvolen.

2.1. Změny ve struktuře Komise

Po svém jmenování do funkce předsedy Komise Juncker oznámil, že provede zásadní změny v intrainstitucionální dimenzi. Cílem měla být větší akceschopnost Komise při jednáních, a také zvýšení její politizace (Lauder 2014). Nejviditelnější změny byly provedeny ve struktuře Kolegia komisařů. Z 28 členné Komise se předseda Juncker rozhodl vybrat sedm komisařů, kteří se nově stali místopředsedy. Ti dostali za úkol

dohlížet na práci komisařů, které jim předseda Juncker určil. Místopředsedové mají zajišťovat, že komisaři plní své pracovní povinnosti a celkově jejich práce zapadá do priorit Komise, které byly stanoveny. Toto uspořádání dostalo název *Project Teams*. Tím, že komisaři pracují v jednotlivých skupinách, dochází k diskusi nad připravovanou legislativou a k nahlížení na dané téma z různých pohledů. Snahou tohoto systému bylo zkrácení zdoluhavých připomínkových řízení při přípravě legislativy v jednáních s ostatními zainteresovanými členy Komise. Jednotlivé návrhy, které vznikají v pracovních týmech, tak měly být hned zakomponovány (viz. obr. č.2). Většina pozic místopředsedů byla obsazena bývalými předsedy vlád členských zemí. Na posty v Junckerově komisi bylo současně nominováno zatím největší množství bývalých politiků z členských států. Ti měli zajistit, že Komise bude více politickou institucí. Předseda Juncker ale musel portfolia rozdělit tak, aby odpovídali výsledkům voleb do parlamentu a odráželi zisky EPP, S&D a Aliance liberálů a demokratů pro Evropu (ALDE). Tyto strany v parlamentu vytvořili koalici, která měla zajistit zvolení Komise (Peterson 2017).

Juncker také v Komisi vytvořil post 1. místopředsedy, který se stal jeho statutárním zástupcem a jeho pracovní agendou se stala problematika regulace, interinstitucionálních vztahů a vlády práva. Na tento post byl nominován kandidát z Nizozemska, Frans Timmermans (European Commission 2018). Úkolem prvního místopředsedy se stal dohled nad podobou návrhů směrnic, které zpracovali komisaři a místopředsedové. Dále to byl on, kdo rozhodoval, jaké návrhy získají prioritou pro projednání na zasedání Kolegia (Lauder 2014) (viz. obr. č.1). Nová vnitřní struktura Komise měla zajistit, že se politická rozhodnutí přijmou na úrovni místopředsedů. Tato změna způsobila zatím největší politizaci rozhodování uvnitř Komise. Došlo totiž ke snížení vlivu administrativních orgánů, jako jsou Generální ředitelství, na podobu vytvářených rozhodnutí. Mnohem větší vliv naopak získaly jednotlivé kabinety komisařů. Cílem nové struktury se stala snaha o větší efektivitu činnosti. Tyto změny ukazují, že se Komise pod vedením Jean-Claude Junckera stala více politickým než administrativním tělesem. Junckerova komise také přispívá k odborné debatě o postavení Evropské komise v institucionální struktuře Evropské unie (Haughton 2016). Tato Komise totiž od začátku svého mandátu usilovala o to, aby její postavení bylo silnější než tomu bylo u předchozích Komisí.

Nová vnitřní struktura Komise vytvořila nečekané problémy. Místopředsedové Komise, kteří mají dohlížet na činnost podřízených komisařů, nemají plně k dispozici

administrativní službu. Ta se totiž zodpovídá jednotlivým komisařům. Místopředsedové tak pracují bez dostatečné administrativní podpory. Dochází také k tomu, že se kompetence komisařů a místopředsedů navzájem překrývají a způsobují mezi nimi střety. Zavedení užší spolupráce mezi místopředsedy a komisaři mělo také nezamýšlené důsledky. Tím se stala zdoluhavost celého procesu, kdy je vynakládáno větší množství času na koordinaci než na samotné jednání. (Borchardt 2016).

Jean-Claude Juncker také při své snaze zefektivnit činnost úřadu zavedl do značné míry autoritativní atmosféru uvnitř Komise (Šafaříková 2017). Tím, že nově vznikly posty místopředsedů, kteří mají dohlížet na práci jednotlivých týmů, došlo k větší centralizaci. Rozhodování se tak přesunulo do nejvyšších struktur Komise a nižší části jsou často z tohoto procesu vynechány. Také došlo k nárůstu vlivu osobního kabinetu předsedy Junckera, který řídil Martin Selmayr. Hlavním důvodem ke kritice byla skutečnost, že předseda Junckerova kabinetu omezoval přístup komisařů k předsedovi Komise (Ivan 2017). Selmayr také výslovně vyžadoval, že přístup k předsedovi Junckerovi musí být dojednáván přes jeho osobu. Tento až arogantní postup jednání měl způsobit, že se práce uvnitř Komise stala velmi obtížnou (King 2018). S centralizací činnosti Komise a přesunutím rozhodování do vyšších struktur také došlo k tomu, že se rozhodování stalo méně transparentní.

Mezi instraintitucionální změny, které Junckerova komise provedla, a která vyvolala značné kontroverze, bylo navržení Martina Selmayra do funkce Generálního tajemníka Sekretariátu Evropské komise. Kritika se týkala hlavně jeho blízkého vztahu s předsedou Komise Junckerem. Vedl totiž jeho kampaň v evropských volbách v roce 2014 a následně byl zodpovědný za chod jeho osobního kabinetu. Při jmenování do takto vysokých evropských funkcí se totiž dříve postupovalo tak, že podmínkou byla apolitičnost a nestrannost. To mělo zajistit profesionalitu evropské úřední služby. Jmenování Martina Selmayra tak jde proti původní praxi (Herszenhorn 2018). Evropský parlament proto v dubnu 2018 přijal stanovisko, ve kterém kritizuje Selmayrovo jmenování. Parlament zdůrazňoval, že nebyla dána možnost dalším uchazečům, kteří by měli zájem o tuto pozici a že Selmayrův výběr byl netransparentní (Baume 2018). Jmenování Martina Selmayra zřejmě proběhlo způsobem, který umožňují současná pravidla. Jedná se ale přinejmenším o nestandardní postup, který nebýval na evropské úrovni zvykem. K Selmayrovy se také váže podezření, že v roce 2017 vyrazil podrobnosti o osobní schůzce mezi Theresou May

a předsedou Junckerem (Ledwith 2018). Britští diplomaté spekulovali, že Selmayr vyzradil informace o schůzce na příkaz předsedy Junckera. Sám Juncker nemohl podrobnosti vyzradit, protože by se mohl stát nedůvěryhodným partnerem k jednání. Selmayr tak nemá být pouze pravou rukou předsedy Junckera, ale má být také prostředkem, jak doručovat jeho zprávy dovnitř a ven z Komise (Herszenhorn, McTague 2017). Selmayr má také dohlížet na to, že cíle předsedy Junckera budou plněny přesně podle jeho představ (Herszenhorn 2016). To že si předseda Juncker přivedl vlastního spolupracovníka, který dohlíží na plnění jeho příkazů, je jen dalším důkazem toho, že Junckerova komise se rozhodla být více politickým aktérem. Změnami se snažil vytvářet více politické prostředí, ve kterém by docházelo k plnění jeho politických cílů. S tím souvisí snaha jmenovat do důležitých evropských pozic blízké spolupracovníky, na které se může spolehnout.

Předseda Juncker už v době volební kampaně zdůrazňoval, že jeho Komise bude jiná, než byly dosud ostatní. Poté, co byl pověřen sestavením nové Komise, začal činit odpovídající kroky, aby svá slova splnil. Rozhodl se, že většinu míst v kolegiu obsadí bývalými národními politiky. Do svého týmu si nejčastěji vybíral bývalé premiéry a ministry. Komisaře rozdělil do jednotlivých pracovních týmů. Na jejich práci začali dohlížet místopředsedové. Ti měli zajistit, že jejich práce bude odpovídat zadání, které určil předseda Komise. Finální kontrolu zajišťoval 1. místopředseda. Do vnitřních změn Komise spadá i jmenování Martina Selmayra do pozice generálního tajemníka sekretariátu Komise. Tyto změny byly provedeny za účelem větší politizace činnosti Evropské komise. Junckerova komise se tak rozcházela s praxí Barrosovy komise, která zajišťovala převážně administrativní činnost, a politické jednání přenechával členským státům (Jančić 2012: 78–91). V tomto ohledu se tak Junckerově komisi podařilo stát více politickou. Tyto změny se ale ukázaly jako kontroverzní, protože způsobily zpomalení práce Komise, jednání se stalo méně transparentní a pracovní prostředí naopak více autoritativní.

2.2. Vztahy s Evropským parlamentem

Vztah mezi Junckerovou komisí a Evropským parlamentem byl ovlivněn využitím nového způsobu volby předsedy Komise. Evropský parlament ve volbách 2014 využil článek Lisabonské smlouvy, aby posílil své institucionální postavení vůči Evropské radě. Politické frakce zastoupené v Parlamentu se na základě využitého ustanovení rozhodly

nominovat vlastní celoevropské kandidáty na předsedu Evropské komise. Nominovaní představitelé se označovali jako tzv. *Spitzenkandidaten* (Mahony 2015).

Hlavním protikandidátem Jean-Claude Junckera ve volbách byl tehdejší předseda EP Martin Schulz. Poté, co byl Juncker nominován, ještě potřeboval získat v Evropském parlamentu potvrzení, že může zahájit jednání o sestavení své Komise. To se mu 15. července 2014 podařilo, protože získal 422 hlasů poslanců Evropského parlamentu z celkového počtu 750 (Riegert 2014). Současně v polovině roku 2014 muselo dojít k opětovnému zvolení předsednictva Evropského parlamentu. V následujícím období, které trvá dva a půl roku, měl být v čele parlamentu zástupce EPP. Po volbách ale došlo k dohodě mezi EPP a S&D. Obsahem dohody bylo, že EPP pomůže opětovně zvolit Martina Schulze předsedou parlamentu a S&D nebude při projednávání kandidátů a schvalování Komise hlasovat proti (Dolan 2014). Tato dohoda byla oběma stranami dodržena (Dinan 2015). V období od července 2014 až ledna 2017 byly vztahy mezi Parlamentem a Komisí bezkonfliktní. Největší vliv na podobu těchto vztahů měli předsedové obou institucí, kteří spolu dobře vycházeli. Toto partnerství lze také doložit z jednání obou předsedů před summity Evropské rady. Oba se vždy před summitem sešli a snažili se sladit svá stanoviska, která následně při jednání Evropské rady prezentovali (Müller 2016). V tomto období tak obě instituce aktivně spolupracovali a jejich vztahy bychom mohly označit za velmi pozitivní až partnerské.

Po uplynutí tohoto období se vztahy obou institucí změnilly. V lednu 2017 muselo být opět zvoleno předsednictvo Parlamentu. Stávající předseda Schulz se rozhodl, že už nebude kandidovat na post předsedy, a také že opustí evropskou politiku (Kloss 2016). Podle původní dohody měl být novým předsedou zvolen zástupce EPP. Socialisté se ale rozhodli, že nominují svého kandidáta. Zdůvodňovali to tím, že je nutné pokračovat v nastolování progresivní agendy a zabránit tomu, aby všechny vrcholné evropské instituce řídili pravicové strany (Socialists and Democrats 2016). Po dlouhých vyjednáváních se podařilo EPP 17. ledna 2017 zvolit svého zástupce, Antonia Tajaniho, předsedou Parlamentu (EuroparlTV 2017).

Přestože jsou nový předseda Parlamentu a Komise ze stejné evropské politické strany, nezabránilo to konfliktům, které následně mezi Parlamentem a Komisí nastaly. V květnu 2017 byl Jean-Claude Juncker na slyšení v Evropském parlamentu vyzván, aby jeho Komise připravila komplexní plán boje s daňovými úniky. Předseda Juncker byl při

této příležitosti kritizován za své jednání z doby, kdy byl premiérem Lucemburska. Jeho tehdejší kroky totiž napomáhaly k odlivu kapitálu z Unie do zahraničí (Europa.eu 2017). Když došlo v roce 2014 k odhalení tohoto skandálu, spekovalo se, že by mohlo dojít k pádu Junckerovy komise. To ale nechtěl žádný z významných aktérů riskovat, protože sestavování nové Komise by zabralo velké množství času (Traynor 2014). Také je možné, že vzhledem k dohodě, která byla uzavřena mezi Junckerem a Schulzem, by k zahájení procesu odvolávání Komise nemuselo vůbec dojít.

V červenci 2017 byl předseda Juncker rozladěn nízkou účastí poslanců na plenárním zasedání a kritizoval za to vedení Evropského parlamentu (BBC 2017). To se proti kritice ze strany předsedy Komise ohradil. Zdůraznilo, že do práce Komise nespadá kontrola Parlamentu. Předseda Juncker se za svou kritiku následně osobně předsedovy Tajanimu omluvil (Eder, Paravicini 2017). Jednalo se o první vážnější střet mezi Parlamentem a Komisí po několika letech.

Evropský parlament také kritizoval rozhodnutí Junckerovy komise jmenovat Martina Selmayra generálním tajemníkem sekretariátu Komise. Lídr liberální frakce v Evropském parlamentu, bývalý belgický premiér Guy Verhofstadt, Junckerově komisi pohrozil, že takové jednání může vést k zahájení procesu vyslovení nedůvěry (Macdonald, Reilhac 2018). Selmayrovo jmenování do pozice generálního tajemníka Sekretariátu na jednání Parlamentu bránil komisař Günther Oettinger, který má v Komisi na starosti také lidské zdroje. Rozhodnutí podle něj nijak neporušovalo zavedená pravidla (Boffey 2018).

Vztahy Junckerovy komise s Evropským parlamentem tak ve funkčním období této Komise prošly postupnými změnami. První polovina funkčního období Komise se vyznačovala spoluprací obou institucí. Ke zhoršení vztahů došlo ve druhé polovině, kdy byl novým předsedou Parlamentu zvolen Antonio Tajani. Tomu se nepodařilo vybudovat si s předsedou Junckerem tak dobré vztahy, jaké měl předchozí předseda Martin Schulz. Vzájemné střety mezi institucemi byly také způsobeny politickými kroky, které byly vedeny ze strany Komise. Mezi tyto kroky patřilo například jmenování blízkého spolupracovníka předsedy Junckera, Martina Selmayra, do vysoké administrativní pozice. Došlo také ke slovnímu střetnutí mezi předsedou Junckerem a Tajaním poté, co předseda Komise kritizoval Parlament za nízkou účast jeho poslanců (Campbell 2017). Významný

vlyv na podobu tohoto tak vztahu měly osobní vztahy nejvyšších představitelů daných institucí.

2.3. Vztahy s Evropskou radou

Vzájemné vztahy mezi Komisí a Evropskou radou byly utvářeny ještě před vznikem Junckerovy komise. ER totiž v létě 2014 přijala usnesení, ve kterém odsouhlasila několikaletý rámec dalšího vývoje EU. Ten zavazoval Komisi, aby připravila investiční a zaměstnanecké programy pro post-krizovou Unii (Fabbrini 2015). Tímto krokem do značné míry vytyčila práci nové Komise na první měsíce a omezila její samostatnou činnost. Následně byl Evropskou radou zvolen novým semi-permanentním předseda. Tím se stal bývalý předseda polské vlády Donald Tusk (European Council 2017). Do této pozici byl opět zvolen na začátku roku 2017 (Rankin 2017). Předseda Juncker tak celé své funkční období v čele Komise spolupracoval s tímto představitelem Evropské rady.

Vztahy předsedů Junckera a Tuska se celé funkční období vyznačovali ne vždy jasným souladem. Na začátku jejich spolupráce se nemuselo zdát, že mezi nimi bude docházet ke konfliktům. Oba jsou totiž zástupci EPP. Oba měli zkušenosti s vrcholnou politikou ve svých zemích. Důvody, proč mezi nimi docházelo a dochází k neshodám, můžeme hledat v rozdílném přístupu k evropské integraci vycházející z odlišných životních zkušeností. Prvním rozdílem je ten, že Jean-Claude Juncker a Donald Tusk pocházejí z různých zemí EU. Předseda Juncker je z Lucemburska a reprezentuje tak staré členské státy. Proto vnímá Evropské unie a výzev, kterým musí čelit odlišné než Donald Tusk, který reprezentuje nové členské státy. Rozdíly pramenily také z odlišného přístupu k evropské integraci. Jean-Claude Juncker z postu předsedy Komise zastáncem supranacionálního přístupu k integraci, kdy nadnárodní instituce mají být více nezávislé na národních vládách. Naopak Donald Tusk jako předseda mezivládní Evropské rady podporoval přístup, kdy národní vlády stanovují priority pro nadnárodní instituce a ty je následně plní. Tyto rozdíly se projevovaly při reakcích předsedů na řešení krizí, které se v průběhu zkoumaného období odehrály (Eder 2016).

Mezi oblastmi, ve kterých se oba předsedové rozcházejí, patří vztahy Unie k Rusku. Po vypuknutí ukrajinsko-ruské krize se oba představitelé neshodli, jaké mají být další ekonomické vztahy. Předseda Juncker prosazoval, aby Unie dál pokračovala v přípravě stavby plynovodu Nord Stream 2. Donald Tusk naopak tento projekt kritizoval

s poukazem, že to bude znamenat energetické ohrožení Ukrajiny (Traynor 2015). Další konflikt týkající se Ruska nastal mezi oběma muži po znovuzvolení Vladimira Putina ruským prezidentem v březnu 2018. Jean-Claude Juncker poslal prezidentu Putinovi dopis, ve kterém mu blahopřál ke zvolení (Asthana, Boffey, Roth 2018). Donald Tusk ke znovuzvolení řekl, že ve stínu plynového útoku v Salisbury nebude slavit opětovné zvolení prezidenta Putina (Heath 2018). Na jednání Evropské rady v březnu 2018 také Donald Tusk prosazoval, aby došlo k jasné reakci členských států po použití bojového plynu novičok, proti bývalému ruskému agentovi Sergeji Skripalovi ve Velké Británii. Bojový plyn totiž měl mít původ v Ruské federaci. Tusk tak podporoval vyhoštění ruských diplomatů, jako krok ukazující solidaritu s Brity. Předseda Juncker také projevil své znepokojení z použití chemických zbraní v Británii. Zastával ale názor, že následná reakce proti Ruské federaci by neměla být příliš tvrdá. Evropská unie by dle něj při odvolání velkého počtu diplomatů přišla o možnost dalšího jednání s Rusy (Bodoni et al. 2018).

V době uprchlické krize se oba představitelé neshodovali na způsobu řešení nastalé situace. Předseda Juncker usiloval o zavedení uprchlických kvót pro jednotlivé státy. Tento návrh byl koncipován tak, aby ulehčil Řecku a Itálii, které byly v dané době příchodem žadatelů o azyl nejvíce zasaženy. Předseda Tusk tento přerozdělovací mechanismus kritizoval, protože si byl vědom jeho kritiky ze strany států střední a východní Evropy (Marini 2017). Obával se možného rozkolu mezi státy při prosazení uprchlických kvót. Tuto svou kritiku zopakoval v říjnu 2017, kdy kvóty označil za problém, který rozděluje EU a Visegrádské státy (Rettman 2017).

Další spornou oblastí mezi oběma předsedy se stala otázka Brexitu a vyjednání nových vztahů poté, co Velká Británie opustí Evropskou unii. Jean-Claude Juncker navrhoval co možná nejtvrdší postup při vyjednávání výstupních podmínek. Důkazem tohoto postoje byla jeho osobní návštěva Londýna v roce 2017, při kterém absolvoval jednání s premiérkou Theresou May. Z tohoto setkání následně na veřejnost unikly citlivé informace. Předseda Juncker měl říct, že z Londýna odjíždí v jednání o Brexitu skeptičtější, než když přijížděl (Turvill 2017). Naopak předseda Tusk byl toho názoru, že při vyjednávání Brexitu by Unie neměla být příliš tvrdá. Jako předseda Evropské rady totiž musí připravit jednotná stanoviska členských zemí k Brexitu. Úniky z jednání označil za nešťastné. Dle něj je dojednávání odchodu Británie z Unie už tak dost obtížné a podobné úniky způsobí jen další problémy. Zastával názor, že by si Unie měla s Velkou Británií

ponechat dobré obchodní vztahy. Také se obával, že by tvrdé jednání vytvořilo precedent pro ostatní státy a utvrdilo je, že Unie bude státům škodit, i když se ji rozhodnou svobodně a demokraticky opustit (Herszenhorn 2018).

Oba předsedové shodně vidí ohrožení evropské integrace v nacionalismu a populismu. Současně ale mají jiný pohled na řešení tohoto problému. Předseda Juncker pokládá za nejlepší možné řešení více politickou Evropskou komisí, která by nebyla spoutána zájmy států. Komise, která jediná má pravomoc iniciovat legislativu, totiž pokládá za instituci schopnou ovlivnit evropskou politiku (Kerr 2017). Komise by tak mohla navrhnout nutná řešení pro celou Unii. Předseda Tusk naopak pokládá za nutné, aby členské státy opět získaly plnou kontrolu nad procesem integrace. Spolu s tím musejí státy více naslouchat svým obyvatelům a hledat řešení na problémy, které pokládají za důležité. Evropská komise by také měla vytvářet legislativu na základě návrhů od členských států (Gostynska-Jakubowska 2016). Tusk totiž pokládá vlády členských států za schopnější reagovat na požadavky svých obyvatel než vzdálenou Evropskou komisí.

Zatím poslední spor obou předsedů se týkal dalšího využívání metody *Spitzenkandidaten*. Na summitu, který se konal 23. února 2018, Evropská rada podpořila, aby výběr nového předsedy Komise nezáležel pouze na tom, že lídr evropské strany vyhrál volby. Donald Tusk řekl, že výběr předsedy by neměl být automatický. Podle něj by nový předseda měl získat jak legitimitu vzešlou z voleb, tak získat podporu u států v Evropské radě. Předseda Komise Juncker se proti takovému tvrzení ohradil. Dle něj smlouvy hovoří jasně a není na procesu jmenování předsedy Komise potřeba cokoli měnit (Stupp 2018).

Vztahy mezi Evropskou komisí a Evropskou radou tak v průběhu zkoumaného období nebyly harmonické. Oba předsedové vrcholných evropských institucí se rozcházel v celé řadě témat, která musela Unie v dané době řešit, ať už se jednalo o otázky vnitřní či vnější. To způsobilo nejednotnost Evropské unie a problémy v orientaci, jaké stanoviska zastává. Střety byly způsobeny i proto, že předseda Juncker se rozhodl jednat jako politický aktér. Vliv na jednání Junckerovy komise s největší pravděpodobností sehrála osoba jejího předsedy a způsob jeho zvolení.

Při reflexi budoucího vnitřního uspořádání Evropských komisí tak bude záležet na tom, zda se i nadále bude využívat metoda *Spitzenkandidaten* a jak k intrainstitucionálním

změnám budou přistupovat nový předsedové. Předseda Juncker se cítil být oprávněn změny ve své Komisi provést, protože byl vybrán na základě techniky blížící se přímé volbě. Vnitřní změny v Junckerově komisi také byly od začátku vedeny snahou o větší politizaci. Jak ale ukázal případ jmenování Martina Selmayra, snaha o intrainstitucionální změny, může způsobit střety s ostatními evropskými partnery. V budoucnu tak mohou vnitřní změny Komise záležet na ochotě absolvovat střety, které by mohly zhoršit spolupráci s partnerskými institucemi.

Také můžeme očekávat, že dojde ke snahám předcházet politizaci Komise, aby zamezilo střetům mezi institucemi. Za příklad takových snah, můžeme pokládat stanovisko členských států dále nevyužívat volbu předsedy Komise pomocí procedury *Spitzenkandidaten*. Členské státy se tímto krokem zřejmě snaží zabránit tomu, aby byly omezeny při výběru kandidáta, který by měl zodpovídat za činnost Komise.

3. Politická dimenze Junckerovy komise

Tato kapitola se zabývá politickou činností Junckerovy komise. V kapitole bude pozornost soustředěna na představení plánů nově nastupující Komise, které chtěla ve svém funkčním období prosadit. Následně dojde k reflexi nejdůležitějších bodů programu Junckerovy komise. Cílem kapitoly je odpovědět na výzkumnou otázku, do jaké míry byla Komise schopná prosazovat své politické priority. Součástí kapitoly je také reflexe činnosti Junckerovy komise při řešení nečekaných politických výzev. První výzvou se stalo vyjednávání britských podmínek před referendem o setrvání v Evropské unii. Druhou bylo propuknutí migrační krize, která ohrozila fungování Schengenského prostoru.

Své politické priority Jean-Claude Juncker prezentoval ještě jako kandidát na předsedu Komise. Během kampaně navštívil řadu států Unie a zde představoval, své priority. Ty se týkaly řady témat od ekonomiky po migraci (EPP 2014). Dne 15. července 2014 na plenárním zasedání Evropského parlamentu, nastínil problémy, které musí být v následujícím legislativním období řešeny. Jako svůj osobní cíl si vytkl nutnost opětovně posílit evropskou ekonomiku po prodělané ekonomické krizi (Jepsen 2015: 243–245). Také zdůraznil, že je nutné pracovat na tvorbě politik, které dokážou čelit ekonomickým a společenským výzvám, které Unii v budoucnosti čekají (European Commission 2014b). Když předseda Juncker předstupoval 22. října 2014 znovu před Evropský parlament, už s celým svým kolegiem, plány jeho Komise už byly lépe strukturované. Předseda Juncker od začátku svou Komisi popisoval jako tým, který má poslední šanci řešit problémy EU, které vyplývaly z ekonomické a finanční krize (European Commission 2014a). Na začátku funkčního období si tak stanovil 10 priorit, jejichž řešení pokládal pro budoucí vývoj Unie za rozhodující (Politico 2014) (viz. obr. č.3). Reflexi byly podrobeny pouze čtyři priority, na kterých se dá dobře demonstrovat snaha Komise být více politickým aktérem.

První a nejvíce ohlašovanou prioritou se stala snaha prosadit nový investiční plán, jak oživit evropskou ekonomiku po krizi. Druhou zkoumanou prioritou bylo prosazení kroků vedoucích k energetické unii. Pozornost je soustředěna hlavně na téma energetické bezpečnosti a ochrany životního prostředí, které jsou součástí energetické unie. Třetím zkoumaným cílem Junckerovy komise bylo dojednání Transatlantické obchodní a investiční dohody (TTIP) mezi EU a USA. Poslední prioritu, byla snaha Komise prosadit změny v evropské migrační politice. Práce se také zabývá vyjednáváním britských

podmínek před referendem o Brexitu a následnou kampaní. Této události je věnována pozornost, protože otázka možného Brexitu se stala důležitým politickým tématem, které musela tato Komise řešit. Kapitola se také částečně zabývá otázkou řešení migrační krize, která se stala druhou výzvou.

3.1. Investiční plány

Cílem bylo zavedení investic ve výši 315 miliard eur, které měly být mezi lety 2015–2018 nasměrovány do důležitých evropských projektů. Mezi ty byly zařazeny investice do infrastruktury, energetiky a do obnovitelných zdrojů energie. Investiční plán měl také zajistit, že se podaří naplnit cíle, které byly stanoveny v dokumentu Evropa 2020 (Eur-lex 2015). Cílem plánu bylo mimo jiné přesvědčit soukromé investory, aby se nebáli a vložili do připravovaných projektů své prostředky. Investice měly být přednostně alokovány do regionů, kde byly ekonomické dopady krize největší (Evropa 2014). Návrh investičního plánu následně získal podporu od poslanců Evropského parlamentu z rozpočtového výboru. Ti jej podpořili proto, že investice měly být nasměrovány do rizikových odvětví, do kterých by běžní investoři své peníze neposkytli. Pozitivní postoj k Junckerovu plánu zastávaly také členské státy Evropské unie. Kancléřka Merkelová vyslovila podporu obecným cílům tohoto investičního balíčku. Zároveň podotkla, že by se měly řešit otázky dlouhodobého směřování (BBC 2014). I ekonomičtí odborníci podpořili Junckerovy návrhy. V plánu spatřovali způsob, jak alespoň částečně obnovit investice do evropských ekonomik. Současně v něm ale viděli jisté nedostatky. Hlavní problém dle nich bylo nedostatečné množství finančních prostředků. Zamýšlená částka by totiž stačila pouze na financování krátkodobých projektů. Investice by také nejčastěji mířily do států, které mají kapacity pro rychlou přípravu investičních projektů. Takto navrhovaný plán proto nepokládali za „Nový úděl“, který by zajistil obnovu celé ekonomiky EU (Myant 2015: 22–24).

Jako problém se ukázalo, že Komise nemá odkud získat zamýšlených 315 mld. V první chvíli tak mělo dojít k převedení volných 21 mld. eur z rozpočtového období 2014–2020 do nového fondu určeného na investice (Mazzucato 2014). Dalších 60 mld. eur následně poskytla Evropská investiční banka (Pop 2014). Rok po začátku Junckerova plánu se tyto nedostatky začaly projevovat. Státy využívaly zdroje na financování už probíhajících staveb, a ne na nové projekty. Když už byly finanční zdroje směřovány do

oblasti infrastruktury, mířily pouze na stavbu páteřních silnic a vysokorychlostních železnic. Spolu s tím by bylo pozitivní nasměrovat tyto finance do oprav komunikací na lokální a regionální úrovni, na což už ale nezbývaly peníze. Určené zdroje se tak ukázaly jako příliš malé (Guthrie, Malone 2016). Investiční plány předsedy Junckera tak byly velkolepé a slibovaly velké investice pro státy, které byly oslabené ekonomickou krizí. Skutečná podoba ale nenaplnila zamýšlené cíle (Gordon 2017).

Junckerova komise správně identifikovala nutnost investic, které by pomohly státům, které se ještě nezotavily z ekonomické krize, která Evropu zasáhla po roce 2008. Investice se v následujících letech skutečně rozběhly, ale jejich výše byla pod původním očekáváním a většina jich nezamířila do krizí nejvíce zasažených států. Snahy o nové investice byly vedeny také prohlášeními, že Junckerova komise bude více politická. Jako politická Komise, se rozhodla ohlásit velkolepé investiční plány. Samotná Komise ale neměla prostředky, jak celý plán uskutečnit. Junckerova komise tak sice nastolovala agendu, ale nebyla úspěšná v jejím prosazení. V současnosti můžeme říct, že nebyla úspěšná v prosazování vytčených investičních cílů. Ty byly totiž velmi nadsazené, než aby se je podařilo reálně prosadit.

3.2. Energetická unie

V Junckerově komisi dostal vytvoření energetické unie na starost komisaři Marian Šefčovič a Miguel Arias Cañeta (Europa 2014). Prvním z cílů politiky energetické unie se stalo zajištění dostatku energetických zdrojů pro celou Unii. K dosažení tohoto cíle mělo dojít diverzifikací energetických zdrojů a také států, ze kterých jsou energetické produkty importovány. Mezi státy Unie se také měly vytvořit spojení, které zajistí přesun energetických zdrojů, pokud by došlo k problémům s jejich dodávkami. Po ukrajinské krizi a anexi Krymu Ruskou federací začala být tato politika vnímána jako velmi naléhavá. Souvisela s ní totiž otázka bezpečnosti členských států (Knodt, Ringel 2018: 209–220). Obzvláště pobaltské státy se po událostech na Ukrajině začaly více obávat možného ruského nátlaku. Ze zprávy, kterou Evropská komise vydala v roce 2009 vyplývá, že státy střední a východní Evropy jsou významně závislé na dovozu ropy a zemního plynu z Ruska. Pobaltí patří do části Unie, která je nejvíce závislá na dodávkách energetických

surovin z Ruské federace (Eur-lex 2009). Proto se Komise přednostně zabývala právě Pobaltím.

V rámci zajištění energetické bezpečnosti pro Pobaltí se v polovině roku 2014 začal realizován dlouho připravovaný evropský projekt LitPol Link. Cílem bylo vybudování přenosové elektrické sítě mezi Polskem a Litvou (LitPol Link 2016). Cíl bylo zajištění dodávek elektrické energie. Na konci listopadu 2015 došlo k úspěšnému otestování a 5. prosince 2015 byl projekt uveden do provozu (Litpol-link 2015). V roce 2016 byly zahájeny práce na plynovodu mezi Polskem a Litvou, známým pod zkratkou G.I.P.L. Ten má zajistit nejen případnou energetickou pomoc Litvě, ale také Lotyšsku a Estonsku. Dokončení se předpokládá v roce 2019 (Hydrocarbons 2016). Dalším z projektů, který má za úkol zajistit energetickou bezpečnost Pobaltí je Balticconnector. Jedná se o podmořský plynovod, spojující Finsko s Estonskem (Balticconnector 2018). Výčet těchto aktivit ukazuje, že si Komise dobře uvědomovala změny v geopolitické realitě a usilovala o předcházení své energetické závislosti.

Součástí projektu energetické unie byla také snaha co nejvíce snížit produkci skleníkových plynů a boj s klimatickými změnami. Tohoto cíle mělo být dosaženo za pomoci efektivnějšího využívání současných zdrojů. Také má dojít k zavedení většího množství obnovitelných zdrojů a úsilí má být nasměrováno do výzkumu nových technologií, které dokážou snížit uhlíkovou stopu celé Unie (Europa 2016). Junckerova komise také zastupovala Evropskou unii na Pařížském klimatickém summitu v prosinci 2015, kde hájila rychlejší snižování závislosti na fosilních palivech (Ies 2016).

Unie se na summitu zavázala, že do roku 2030 sníží svou produkci skleníkových plynů o 40 %. Do stejného roku má EU zvýšit množství obnovitelných zdrojů ve svých energetických zdrojích na 27 %. Na stejnou úroveň se má také navýšit množství energie, která bude využívána efektivněji (Europa 2018). Tyto cíle, které si Unie stanovila a které má za úkol Junckerova komise připravit a začít plnit, jsou velmi ambiciózní. Tato práce Komise také vychází vstříc většině občanů Unie. Podle celoevropského průzkumu, provedeném v březnu 2017, si přes 90 % obyvatel Unie myslí, že klimatické změny jsou vážný problém. Téměř 90 % si také myslí, že by národní vlády měly přijímat takové kroky, které umožní splnění klimatických závazků do roku 2030 (Europa 2017).

V návrhu připravovaného rozpočtu, který současná Komise představila 2. května 2018, se počítá s tím, že by 25 % investic z rozpočtu bylo vyhrazených na projekty spojené

s ochranou životního prostředí. V této rozpočtové kapitole tak dochází k navýšení. Ve víceletém finančním rámci na léta 2014–2020 bylo vyhrazeno na investice do projektů souvisejících s ekologií pouze 20 % (Simon 2018). Na začátku roku 2018 také komisař pro rozpočet Günther Oettinger ohlásil, že Komise bude navrhopvat zavedení daní na plastové výrobky pro získání finančních zdrojů na ekologické programy poté, co Velká Británie vystoupí z Unie (Morgan 2018). Dále komisař Miguel Arias Cañeta, zodpovědný za problematiku životního prostředí, v Evropském parlamentu hájil návrh Komise, který usiluje o snížení emisí ze spalovacích motorů o 30 % do roku 2030. Výrobci automobilů se k tomuto plánu stavěli skepticky. Jejich hlavním argumentem bylo, že auta budou příliš drahá a lidé si je nebudou chtít kupovat. Komisař Cañeta na tuto kritiku odpovídal tím, že je nutné splnit cíl, který si Unie stanovila při podpisu Pařížské klimatické dohody. Nové investice by také měly zaměřit do oblasti výzkumu elektromobilů a tvorby odpovídající infrastruktury pro jejich využití (Simon 2018).

Na popsáných událostí můžeme vidět, že se Junckerova komise zhostila svého cíle vytvoření energetické unie velmi aktivně. Během tří a půl roku činnosti byly zahájeny dlouho připravované projekty zabývající se energetickou bezpečností a na dalších se začalo pracovat. Členské státy Unie ve střední a východní Evropě, jsou totiž velmi závislé na dodávkách energetických surovin z Ruské federace. Projekty, na kterých se začalo v průběhu funkčního období Junckerovy komise pracovat, se zabývaly především Pobaltím, jako energeticky nejzranitelnější částí EU (Holland 2018). Využívání energetických zdrojů se stalo tématem také na klimatickém summitu v Paříži v roce 2015, kde Junckerova komise hájila stanovisko více chránit životní prostředí. K cílům vyplívajících z Pařížské dohody v následujících letech postupně přijímala odpovídající legislativní kroky (Europa 2017). Snaha usilovat o co největší snížení znečištění životního prostředí se odráží v návrhu nového víceletého finančního plánu. Komise usiluje o to, aby bylo v následujících letech vyhrazeno větší množství financí na ochranu životního prostředí. Činnost Junckerovy komise při tvorbě energetické unie lze hodnotit jako úspěšné. Komisi také napomohlo, že tyto návrhy podporovala řada členských států.

3.3. Transatlantická obchodní a investiční dohoda (TTIP)

Junckerova komise si dojednání této obchodní dohody nevytkla náhodně. Spojená státy a Evropská unie totiž patří mezi největší světové ekonomiky. Užší obchodní spolupráce by tak znamenala geopolitické posílení obou ekonomických bloků. Evropská unie by se po podpisu této smlouvy také mohla stát více zajímavou destinací pro zahraniční investory (Longman 2015). To by napomohlo ekonomické obnově Unie, o které Komise usilovala. Jednání o této obchodní dohodě byla zahájena na začátku roku 2013 (Wiley Rein 2013). Dojednávání smluvních podmínek, které měla Komise na starosti, se postupně začala komplikovat. V řadě západoevropských měst se začaly konat demonstrace, které byly namířené proti dohodě. Demonstranti zdůrazňovali, že podpis TTIP bude znamenat zhoršení životního prostředí. Upozorňovali tak na protichůdnost evropských snah (Nienaber 2016). Dále varovali, že může dojít ke zhoršení kvality potravin z důvodu rozdílných norem kvality v USA a v Unii. Protestujícím také vadilo, že jednání probíhala za zavřenými dveřmi mezi jednotlivými zástupci (Jeffries 2015). Dle nich tak nedocházelo k veřejné kontrole dojednáváných dohod. Kritizovali také zavedení Mechanismu rozhodčího řízení mezi státem a investorem (ISDS). Existovaly totiž obavy, že by investoři tento mechanismus využili proti tržním regulacím ze strany států. Národní vlády by tak mohly částečně přijít o kontrolu v oblastech jako je ochrana životního prostředí a sociální ochrana (Europa 2018).

Komise zdůrazňovala, že udělá při vyjednávání vše, aby zabránili snížení hygienických standardů u potravin, které by se měli dostat na evropský trh. To, že neposkytovala informace z jednání, vysvětlovala tak, že usiluje o dojednání co možná nejlepších podmínek vzájemného obchodu. Rozdílné postoje k podpisu TTIP postupně začaly zastávat také jednotliví zástupci členských států. Zatímco německá kancléřka Angela Merkelová podporovala tato jednání, její francouzský protějšek Manuel Valls se k dohodě stavěl mnohem více kriticky (Walker 2016). Neshody mezi vyjednaváči během jednání panovaly také ohledně tématu zemědělských výrobků. Jak v USA, tak v EU, dochází ke zvýhodňování tamních zemědělské produkce (Amadeo 2018). V roce 2016 se tak vyjednávání o finální podobě dohody stále více komplikovala a zvětšovala se nejistota, jestli se podaří obchodní dohodu uzavřít před koncem roku 2016 (Inman 2016). Do jednání také začaly ještě více vstupovat politické tlaky. V USA a v Evropě se blížily důležité volby. Jednotliví představitelé států tak usilovali o to, aby před voliči nemuseli vysvětlovat

negativní dopady dojednané dohody. V polovině roku 2016 se navíc Britové v referendu rozhodli, že vystoupí z Evropské unie. Případný podpis dohody by se tak musel buď odložit, než dojde k separátní dohodě s Velkou Británií, nebo by byla dohoda podepsána v zamýšleném termínu, ale bez Británie (Smith 2016). To ale nevypadalo jako reálná alternativa, vzhledem k tradičně dobrým vztahům mezi USA a Británií. Následně v listopadu 2016 americké prezidentské volby překvapivě vyhrál republikánský kandidát Donald Trump. Ten se už v prezidentské kampani několikrát vyslovil proti TTIP (El-Gingihy 2016). Poté, co se v lednu 2017 Donald Trump ujal úřadu amerického prezidenta, jednání o TTIP skutečně ukončil. Důvodem byly jeho obavy, že podpis dohody by mohl znamenat ztrátu pracovních míst v USA (O'Grady 2017).

Dojednání obchodní dohody s USA byla klíčová priorita Junckerovy komise. Jako politicky jednající instituce spatřovala v této dohodě pozitiva pro celou Unii. Díky ní mohlo dojít k ekonomické obnově kontinentu, který byl zasažen ekonomickou krizí. Přes velkou snahu se Komisi nepodařilo dosáhnout tohoto cíle. Důvodů, proč jednání skončila neúspěchem, byla celá řada. Mezi ty hlavní patřil neúspěch získat pro dojednání dohody podporu ze strany obyvatel EU. Demonstrace, které probíhaly v jednotlivých evropských zemích, stěžovaly pozici Komise při vyjednávání. Nejdůležitější státy Unie byly rozdělené ve stanovisku, zda dohodu dojednat nebo ne. To, že jednání skončila neúspěšně, bylo způsobeno odlišnými prioritami Komise a členských států. Na tomto příkladu tak můžeme demonstrovat, že Komise nemůže být v prosazování svých priorit úspěšná, pokud nemá podporu ze strany členských států Unie. V tématech, která dokážou aktivizovat občany Unie, se postavení Komise může také odvíjet od jejich souhlasu. Při dojednávání TTIP Komise musela odrážet nesouhlas obyvatel EU, kteří byli proti této smlouvě.

3.4. Podmínky britského setrvání

Mezi důležitou prioritu se v průběhu funkčního období nečekaně dostala nutnost znovu vyjednat s Velkou Británií podmínky členství před uskutečněním referenda o jejím setrvání v Unii. V roce 2015 se totiž premiérovi Davidu Cameronovi podařilo opět vyhrát parlamentní volby. Rozhodl se tak splnit slib, který dal dříve voličům, že pokud obhájí svůj mandát, vyjedná nové podmínky členství Velké Británie v Evropské unii. Cameron prosazoval dojednání změn ve čtyřech oblastech. První podmínkou bylo, že se Británie

nebude účastnit žádné další politické integrace. Druhou se stal požadavek, že pracovníci z východní Evropy musejí minimálně 4 roky pracovat v Británii, než mohou žádat o sociální benefity. Také žádal ukončení podpory pro děti příchozích, pokud žijí dlouhodobě v zahraničí. Ve třetím bodě požadoval reformu Společné zemědělské politiky (CAP). V posledním čtvrtém bodě Cameron usiloval o získání záruk nediskriminace pro státy Unie, které nevyužívají euro jako svou měnu (Bukhari, Bukhari, Roofi 2016: 669).

Komisi se následně podařilo dojednat tyto kompromisní podmínky. Británie se nebude muset účastnit „stále užší Unie“ a bude moci odmítnout implementaci evropských norem, pokud získá podporu od dalších států. Ve druhém bodě se vyjednávači dohodli na omezení některých sociálních práv vztahujících se na děti příchozích do Británie. Sociální příspěvky na děti by měly nově vycházet ze standardů, které jsou dětem poskytovány v zemi, odkud přišly. Tím, že z velké míry pocházely z východní Evropy, jejich sociální standardy tak byl nižší než ve Velké Británii. Ve třetím bodě byl původní britský požadavek na reformu Společné zemědělské politiky nepřijatelný. Došlo tak k dohodě, že státy musejí usilovat o posílení vnitřního trhu a zajišťovat lepší regulaci v dohodnutých oblastech. To měl být mezikrok k otevření debaty o reformě CAP. V posledním bodě vznikla dohoda na tom, že Unie má více měn, a ne pouze euro. Země, které euro nevyužívají, se nebudou muset podílet na pomoci zadluženým státům a mohou požádat o nezavádění finančních pravidel platných pro eurozónu. Takto dojednané podmínky byly následně schváleny na summitu Evropské rady 20. února 2016 (Ball et al. 2016). Vyjednané podmínky mohly být považovány za dobrý kompromis mezi britskými požadavky a evropskými pravidly, nad kterými měla Komise úkol dohlížet. Pro Davida Camerona se jednalo o to nejlepší, co mohl dojednat. Kompromis obsahoval jeho čtyři priority, které mohl být schopen obhájit před voliči i před euroskeptickým křídlem své strany (Raines 2016). Německá kancléřka dojednané podmínky označila za dobrou dohodu mezi EU a Británií (AFP 2016). Členové Konzervativní strany na dohodě kritizovali především to, že nezabrání další imigraci z východní Evropy do Británie (Wilkinson 2016).

Po dojednání britských požadavků byla zahájena kampaň za setrvání i za odchod. Předseda Juncker se v průběhu kampaně vyslovil pro setrvání Velké Británie v Evropské unii. Dle něj by její vystoupení znamenalo katastrofu jak pro Británii, tak pro EU. Rozhodl se ale, že se osobně do kampaně nezapojí. Vysvětloval to tím způsobem, že v Británii je Evropská komise velmi neoblíbená, a nechce tak ohrozit kampaň za setrvání (Eder 2016).

Výsledek hlasování ale dopadl jinak, než si Komise přála. Britové totiž v referendu nadpoloviční většinou rozhodli o opuštění Evropské unie (Hunt, Wheeler 2018). Do pozice hlavního evropského vyjednavče byl předsedou Junckerem vybrán Michel Barnier. Britové výběr tohoto kandidáta vnímali tak, že Komise bude při vyjednávání se Spojeným královstvím tvrdá. Michel Barnie mezi lety 2010–2014 zastával pozici komisaře pro vnitřní obchod. V této pozici obvinil Brity z toho, že se snaží v oblasti bankovníctví pro sebe vyjednat pouze výhody, a přitom nemít žádné závazky (Hughes, Swinford 2016). Následným vyjednáváním Brexitu mezi Komisí a Velkou Británií se zabývá 4. kapitola. To, že se Britové rozhodli opustit Unii, bylo pro Junckerovu komisi politickou prohrou.

3.5. Otázky migrační politiky

Otázka migrace se v globalizovaném světě stala velmi aktuálním tématem. To si začali uvědomovat i evropští představitelé, kteří se už v 90. letech 20. století při konstrukci nových institucí zabývali možnostmi migrace do EU. Migrační politika byla projednávána v roce 1999 na evropském summitu ve finském městě Tampere. Zde se státy dohodly na evropských pravidlech pro kontrolu migrace. Také se vyslovily, že chtějí směřovat ke společné migrační politice pro celou Unii (European Parliament 1999). Tyto jednání se následně přetavily do konkrétních politik v podobě Dublinských dohod. Ty určují základní unijní pravidla při azylovém řízení. Ta byla v průběhu let několikrát upravena. Před nástupem Junckerovy komise došlo v roce 2013 k další dílčím změnám. Nová pravidla se začala označovat jako tzv. Dublin III. Základním bodem evropské azylové politiky zůstalo pravidlo, že žadatel o azyl podává svou žádost v první zemi, do které vstoupil. Tato pravidla mají zabránit tomu, aby si jednotlivci podávali několik žádostí v různých zemích EU (White 2015). V průběhu roku 2015 došlo k propuknutí nekontrolované migrace do Evropy, kterou nikdo neočekával (Patrick 2015). Tato situace mohla napomoci Junckerově komisi v prosazení části svého migračního programu. Jak totiž popisují Hodson a Puetter (2013: 365–379) nadnárodní instituce mohou využít krizové okamžiky k prosazení svých řešení daného problému.

Už v roce 2014 Jean-Claude Juncker představil 5 priorit v otázce migrace, které chtěl, aby jeho Komise prosadila. Prvním bodem jeho programu se stala potřeba, aby všechny státy implementovaly pravidla Společné azylové politiky. Také měly zajistit, že v každém státu bude pro žadatele stejná šance pro získání azylu. Druhým bodem programu

se stala nutnost posílení Evropské azylové služby (EASO), která poskytuje podporu při vyřizování žádostí podaných migranty. Ve třetím bodě si dala Komise za cíl navázat spolupráci se státy severní Afriky, přes které vedou migrační trasy do Evropy. Jen s jejich pomocí je totiž možné snížit počet přichozích žadatelů o azyl. Ve čtvrtém bodě předseda Juncker prosazoval zavedení evropských pravidel, které by umožnily lidem ze třetích zemí dostat se do Evropy legálně. Tím chtěl bojovat proti převaděčským gangům a nebezpečí ze ztráty života, která lidem při nelegální cestě hrozí. Posledním bodem jeho programu se stala snaha o posílení Evropské pohraniční a pobřežní stráže (FRONTEX). Hlavní činností této evropské agentury byla v době zahájení mandátu Junckerovy komise pouze koordinace pohraničních stráží jednotlivých států. Junckerova komise chtěla usilovat o to, aby se FRONTEX stal plnohodnotnou pohraniční stráží (European Commission 2015).

Tyto návrhy mířily na tehdy aktuální problémy s migrací. V roce 2011 totiž v řadě severoafrických států postupně propukly občanské nepokoje proti autoritářským vládám. Tomuto občanskému vzednutí se vžilo označení „Arabské jaro.“ Důvodem k občanské neposlušnosti se stalo zvyšování cen potravin, vysoká nezaměstnanost a znechucení z korupce (Manfreda 2018). V řadě států byly svrženy mnoho let trvající autoritářské vlády. V některých, jako například v Libyi a Sýrii, došlo k propuknutí občanských válek. V případě syrské občanské války, se civilní obyvatelstvo rozhodlo před boji odejít do okolních států (Ulack 2011). V roce 2015 začali uprchlíci přicházet také do Evropy. V průběhu celého roku dorazilo přes 1 milion jedinců usilujících o azyl. Drtivá většina těchto žadatelů přicházela přes středomořskou migrační trasu z Turecka do Řecka (Šalomon 2016: 151–163). Takovéto množství způsobilo, že řecký azylový systém, který se měl dle platných evropských dohod o žadatele postarat, začal kolabovat. Řekům se nedostávalo hlavně úředníků, kteří by vyřizovali jednotlivé žádosti o azyl a dostatek detenčních zařízení, kde by byly migranti dočasně umístěni (Hampshire 2016: 537–553). Komise byla národními politiky kritizována, že nedokázala této krizi předejít a adekvátně na ni reagovat (Menéndez 2016: 388–416). Jednotlivý evropští politici tak začali požadovat uzavření hranic na Balkánském poloostrově, aby se podařilo krizi vyřešit (Higgins 2015).

Představitelé Evropská komise si uvědomovali vážnost nastalé situace a snažili se ji rychle řešit. Jedním z prvních kroků byl návrh na zavedení krátkodobých relokačních kvót pro rovnoměrné rozdělení 160 000 migrantů z Řecka, Itálie a Maďarska mezi ostatní

členské státy (Traynor 2015). Této problematice je věnována pozornost ve 4. kapitole, protože tento návrh způsobil střety mezi Komisí a členskými státy. Následně Komise navrhla posílení agentury FRONTEX. Z koordinačního tělesa se měla stát plnohodnotnou pohraniční a pobřežní stráž. Tyto návrhy byly členskými státy v prosinci 2015 schváleny. FRONTEX tak získal autonomii provádět vlastní mise sloužící ke kontrole vnějších schengenských hranic (Riegert 2015). Jeden ze stanovených cílů se tak Junckerově komisi podařilo splnit.

Členské státy také souhlasily s návrhem Komise na zavedení speciálně určených míst pro vyřizování jednotlivých žádostí o azyl. Ty dostaly označení *Hotspots*. Jako první byly tyto úřady rozmístěny v Itálii a Řecku. Prověřování jednotlivých žádostí v *Hotspotech* dostali na starost pracovníci FRONTEXU, Europolu a Evropské azylové služby (Euronews 2015). Junckerově komisi se tak podařilo prosadit i druhý z pěti cílů, který si stanovila. Tedy větší zapojení Evropské azylové služby při řešení migračních problémů. I když se podařilo prosadit tyto změny, Komise byla kritizována za pomalou reakci a nedostatečné plány, jak migraci předcházet (Baxevanis 2016).

Tyto změny by tak sami o sobě nedokázaly snížit množství příchozích žadatelů o azyl. Bylo proto nutné uzavřít dohody se státy severní Afriky a Blízkého východu, odkud migranti pocházejí, nebo přes tyto státy přecházeli, aby se dostali do Evropy. V roce 2015 se zaměřilo úsilí na uzavření migrační dohody s Tureckem, které většina migrantů tehdy využívala k tomu, aby se dostali do Evropy. Jednání mezi Unií a Tureckem byla velmi složitá. Turecko totiž bylo ze strany EU kritizováno, že dochází k pomalé demontáži demokratické vlády. Unii se nakonec v březnu 2016 podařilo uzavřít bilaterální dohodu. Turecko se zavázalo, že zamezí snahám migrantů dostat se do Unie. Výměnou za to EU zruší víza pro turecké občany a bude Turecku poskytovat finanční prostředky pro zajištění potřeb migrantů (Wesel 2016). Tato dohoda se v průběhu funkčního období Junckerovy komise dostala několikrát pod tlak a hrozilo, že dojde k jejímu vypovězení. Zatím je ale pro Turecko i EU výhodná, a tak zůstává v platnosti (Baume 2016). Německá kancléřka Angela Merkelová označila dohodu s Tureckem za příklad, jak by měly vypadat podobné dohody se zeměmi severní Afriky (Goulard 2016). Unie tak začala s těmito státy vyjednávat o vzájemné spolupráci pro předcházení migrace. V srpnu 2017 se dohodla se sedmi africkými státy na pomoci při kontrole jejich hranic. Také došlo k podpisu podobné dohody s Libyí, která je stále křehkým státem. Tato dohoda napomohla v krátké době ke

snížení počtu migrantů, kteří připlouvali k italským břehům (Willsher, Wintour 2017). I třetí bod, ve kterém si Komise stanovila navázání vztahů se státy, přes které migranti přicházejí, se podařilo splnit.

Poslední dva cíle, které si Junckerova komise v oblasti migrační politiky stanovila, bylo zavedení jednotných azylových podmínek pro celou Unii, a možnost legálně do Evropské unie přicestovat. V těchto oblastech nebyla Junckerova komise tak úspěšná jako u předešlých. Jakékoliv snahy o reformu Společné azylové politiky totiž narážely a narážejí na rozdíly mezi členy EU. Státy, které tvoří vnější hranice Unie a jsou nejvíce postiženy imigrací, požadují, aby větší díl zodpovědnosti převzaly ostatní státy. Při reformě azylové politiky tak podporují zavedení relokačních mechanismů pro žadatele o azyl. Pozitivně se také staví k možnosti, aby migranti mohli cestovat do dalších zemí, což jim současný systém neumožňuje (Herszenhorn, Paravicini 2018). Státy položené více na sever jsou naopak proti těmto návrhům. Znamenaly by totiž ztrátu národní suverenity v otázce, koho si na své území vpustí. Návrh na reformu azylové politiky, který Komise předložila na konci listopadu 2017 k projednání, je těmito neshodami prakticky zablokován (Aida 2017). Výsledný návrh tak bude muset být kompromisem mezi jednotlivými stanovisky.

Junckerova komise využila migrační krize k prosazení třech priorit pro řešení migrace. Jednalo se o posílení agentury FRONTEX a EASO. Komise také začala s uzavíráním dohod se státy, přes které míří žadatelé o azyl. V posledních dvou bodech v podobě zavedení jednotného azylového systému a možnosti legálně přicestovat do EU, nebyla Komise schopná prosadit své priority. Bylo to způsobeno rozdílnými zájmy jednotlivých členských států, které byly navzájem protichůdné. Úspěšnost Komise v migrační politice tak závisela na podpoře ze strany členských států.

Úspěšnost budoucích Komisí bude nadále záviset na podpoře, kterou získají od členských států pro své kroky. Jak bylo v této kapitole ukázáno, Junckerova komise usilovala o to být více politickou institucí. Ve své činnosti ale byla schopná splnit pouze ty priority, které nebyly v rozporu se zájmy politických elit členských států a neohrožovaly jejich národní suverenitu. Pokud v budoucnu nedojde k institucionálním změnám, politická činnost Evropských komisí bude i nadále záviset na ochotě států, podpořit jejich

prosazované návrhy. Ve své práci mohou být Evropské komise také omezeny postojem obyvatel členských států, kteří se postaví proti její konkrétní činnosti. V důsledku nárůstu pravomocí, které byly na Unii v 90. letech přeneseny, totiž dochází k oslabení deliberativního konsenzu, kdy se obyvatelé v evropské integraci neangažovali. Postupně ale dochází k nárůstu jejich angažovanosti. Ta se projevila i při práci Junckerovy komise, když byla dojednávána obchodní dohoda se Spojenými státy americkými. Evropské komise tak k předcházení nesouhlasu obyvatel s jejich činností, možná budou muset u konkrétních problémů, který by mohly ovlivnit běžné životy občanů EU, více vysvětlovat svá stanoviska.

4. Dimenze vztahů mezi Junckerovou komisí a členskými státy

Cílem této kapitoly je odpovědět na výzkumnou otázku: *Jaké vztahy měla Evropská komise Jean-Claude Junckera s členskými státy?* Komise je totiž z velké části na členských státech závislá. Jen s jejich podporou může usilovat o prosazení svých vlastních návrhů. Komise také vykonává vůči členským státům funkci mediátora, který napomáhá k hledání kompromisu. Ten je hledán v důležitých otázkách mezi jednotlivými státy. O kompromisy se často usiluje i u návrhů Komise, se kterými členské státy nesouhlasí. Ke vzájemným kontaktům dochází již při vzniku nové Komise, kdy členské státy vybírají kandidáta na jejího předsedu. Nově podle Lisabonské smlouvy by měly přihlédnout k výsledkům voleb do Evropského parlamentu. Státům se tak částečně omezila možnost výběru kandidátů, ale stále si udržují výsadní postavení. Státy dále nominují své kandidáty na posty komisařů uvnitř Komise a snaží se pro ně vyjednat významné pozice. Evropská komise při své činnosti také dohlíží na státy, jestli do svého práva přenášejí evropské normy a nařízení. Současně s tím Komise kontroluje, jestli dodržují evropské smlouvy. S tím je spojen i dohled nad plněním hodnot EU. Pokud by došlo k hrubému porušení článku 2 Lisabonské smlouvy, kde jsou popsány základní principy členství v EU, Komise může navrhnout, aby byl členský stát zbaven hlasovacích práv při jednání v evropských institucích.

Junckerova komise také byla mimo smluvní rámec Evropskou radou pověřena, aby vedla vyjednávání o podmínkách vystoupení Britů z EU (Europa 2018b). Smlouvy totiž stanovují, že jednání je vedeno mezi státem usilujícím o vystoupení a Unií jako celkem. Výběr Komise byl dán tím, že má kapacity na tato vyjednávání. Komise ale musí pravidelně informovat Evropskou radu a Evropský parlament o postupu ve vzájemných rozhovorech s Velkou Británií (Europa 2018a).

V kapitole je nejprve zaměřena pozornost na vztahy s členskými státy při ustavování Junckerovy komise. Následně se kapitola soustředí na vyjednávání podmínek odchodu Velké Británie a dopady na vzájemné vztahy mezi Komisí a Británií. Tyto vztahy budou zkoumány na případech britských finančních závazků po Brexitu, jednáních o vzájemné obchodní dohodě a právech občanů Unie, kteří zůstanou na území Británie i po Brexitu. Dále jsou zkoumány vztahy se státy střední Evropy, protože v průběhu funkčního období zde došlo k intenzivním vzájemným střetům mezi Komisí a zdejšími členskými

státy. Sporným bodem se stal návrh na zavedení přerozdělovacích kvót pro žadatele o azyl. V průběhu zkoumaného období se také objevila možnost, že by Komise mohla aktivovat článek 7 Lisabonské smlouvy vedoucí ke zbavení hlasovacích práv v orgánech Unie (Lisbon-treaty 2013). O tomto kroku se začalo uvažovat v souvislosti s činností polské vlády.

4.1. Vznik Junckerovy komise a postoje členských států

První střety nastaly již před zformováním Junckerovy komise. Byly způsobeny postoji členských států, které odmítali Jean-Claude Junckera, jako budoucího předsedu Evropské komise. Hlavním zdrojem kritiky byl tehdejší britský premiér David Cameron. Ten poukazoval na to, že i když byl Jean-Claude Juncker zamýšleným kandidátem na předsedu Evropské komise, jeho jméno nebylo na žádném volebním lístku. Proto by neměl být automaticky zvolen do této funkce (Euractiv 2014a). Hlavním důvodem Cameronovy kritiky byly obavy, že Junckerův přílišný federalistický přístup k evropské integraci by mohl způsobit, že se Britové v zamýšleném referendu o setrvání v Evropské unii, rozhodnou raději vystoupit (Euractiv 2014b). Proto usiloval o nalezení blokační menšiny v Evropské radě, která by zabránila Junckerovu zvolení (Traynor, Watt 2014). Podporu proti Junckerově volbě ale přislíbilo pouze Maďarsko. Zástupci Švédska a Nizozemska projevovali nespokojenost s Junckerovou nominací, ale nebylo jisté, jestli budou hlasovat proti (Euractiv 2014d). Cameron se také pokusil získat podporu tehdejšího italského premiéra Mattea Renziho, který se několikrát vyslovil kriticky vůči Junckerovi. Ten ale připustil, že by Junckerovu nominaci podpořil, pokud by Itálie získala v nové Komisi důležitou pozici (Euroactiv 2014c). Ve své snaze sestavit blokační menšinu tak Cameron nebyl úspěšný. Jean-Claude Juncker tak získal od většiny států nominaci pro sestavení Evropské komise (Traynor, Watt 2014).

K jistým střetům se státy došlo také při přidělování křesel v Komisi. Některé totiž pokládaly přidělenou funkci za příliš slabou vzhledem ke své velikosti. Nejvíce nespokojenosti s rozdělení pozic v Komisi dávali najevo představitelé Francie. Jejich zástupce v Komisi, Pierre Moscovici se totiž v nové struktuře nestal místopředsedou, ale byla mu uložena pouze pozice řadového komisaře (Hirst 2014). Předseda Juncker se také rozhodl, že zástupce Velké Británie v Komisi získá významný post. Jednalo se o způsob, jak si získat britskou podporu po neúspěšných snahách Davida Camerona o zvolení jiného

kandidáta předsedou Komise. Předseda Juncker tak britskému kandidátovi na komisaře Jonathanu Hillovi přidělil správu nad agendou finanční stability, finančních služeb a kapitálové unie (Hirst 2014). Jean-Claude Juncker také při přidělování této pozice britskému komisaři usiloval o to, aby Britové v případném referendu o vystoupení z EU měli méně důvodů volit odchod (Crisp 2014). Britové se ale ve všelidovém hlasování v roce 2016 rozhodli, že Unii opustí.

4.2. Vztahy s Velkou Británií a Brexit

Výsledek britského referenda byl zklamáním pro Evropskou komisi, která dojednala podmínky, o kterých se hlasovalo. Jean-Claude Juncker se tak pravděpodobně zapíše do historie evropské integrace jako předseda Komise, pod jehož vedením dojde k vystoupení tak významného členského státu, jakým Velká Británie bezpochyby je.

Oficiální vyjednávání britského odchodu byla zahájena 29. března 2017, kdy britští představitelé požádali u Evropské rady o zahájení procedury odchodu členského státu podle článku 50 Lisabonské smlouvy (Europa 2017). Evropská komise pak byla Evropskou radou pověřena, aby za Evropskou unii vedla vyjednávání o odluce s Velkou Británií. Hlavními body vzájemného vyjednávání se staly otázky britských finančních závazků i poté, co dojde k jejímu odchodu. Dále se měly vést jednání o budoucích ekonomických vztazích a postavení obyvatel Evropské unie po Brexitu.

Evropská komise upozorňovala britské vyjednaváče, že i když Británie z EU vystoupí, musí pokračovat v plnění svých dohodnutých závazků. Komise zdůrazňovala, že pouze až budou finanční závazky vyřešeny, může být zahájena debata o vzájemných obchodních vztazích (Macdonald 2017). Předseda Juncker při této příležitosti řekl, že neusiluje o odplatu na Velké Británii za vystoupení. Musí ale splnit své závazky (Daventry 2018). Představitelé Komise neoficiálně sdělovali, že se jedná o částku okolo 60 miliard eur, které by měla Velká Británie splatit. Britská premiérka Theresa May v této otázce připustila, že by Spojené království mohlo zaplatit 40 miliard eur, poté co z EU vystoupí (Brinded 2017). V prosinci 2017 se vyjednaváči obou stran v Bruselu shodly na předběžné sumě mezi 40–50 miliardami eur, které bude muset Británie do unijního rozpočtu odvést (Fullfact 2018). I když ještě nebylo dosaženo finální dohody, Komisi se podařilo přesvědčit Británii, aby přistoupila na některé z jejích finančních požadavků.

Tato předběžná dohoda tak otevřela prostor pro druhou fázi jednání o vzájemných obchodních vztazích po Brexitu. Britové v jednání požadovali, aby se na ně nevztahovala evropská nařízení, volný pohyb osob, žádné další platby do evropského rozpočtu a možnost tvořit si vlastní obchodní politiku. Tyto podmínky by ale dle evropských vyjednávačů znamenaly nutnost odchodu Británie z evropské celní unie a jednotného trhu. Bylo by tak nutné, aby si Británie s EU vyjednala vlastní obchodní dohodu (Muscatelli 2018). Britská premiérka představila svůj pohled na vzájemné ekonomické vztahy ve svém projevu v září 2017 v italské Florencii. Zdůraznila, že Británie nechce být členem Evropského ekonomického prostoru, protože by musela přejímat evropská pravidla bez možnosti je jakkoliv ovlivnit. Také se vyslovila proti dohodě, která by napodobovala tu obchodní mezi EU a Kanadou. I když se dle premiérky jedná o velmi pokrokovou dohodu, v případě Spojeného království by u některých komodit znamenala ztrátu přístupu k evropskému trhu. Má tak dojít k vyjednání úplně nové obchodní dohody (Gov.uk 2017). Tyto požadavky byly evropskými vyjednávači označeny za nereálné. Evropská komise zdůraznila, že Británie nemůže počítat s plným přístupem na jednotný trh EU (Tjm.org 2018). Pokud také Velká Británie bude nadále trvat na svých požadavcích, EU ji může nabídnout pouze základní dohodu o volném obchodu (Stone 2018). Junckerova komise se tak v tomto případě držela evropských pravidel a nechtěla vyjednávat takovou obchodní dohodu, která by porušovala čtyři základní svobody evropského trhu. Z jednání také vyplynulo, že možná britská neúčast na jednotném evropském trhu bude nejspíš znamenat, že Komise nepodpoří přednostní přístup na svůj finanční trh. To bude velmi pravděpodobně znamenat odchod některých finančních společností z Velké Británie do EU (Huw, MacAskill 2018). Mezi firmy, které svůj odchod ohlásily, patří například Goldman Sachs, Deutsche Bank či Barclay's (Ramiro 2018). Jelikož v tuto chvíli ještě nejsou známe podmínky Brexitu, není možné říct, zda budou obchodní vztahy mezi EU a Velkou Británií vycházet z návrhu Evropské komise. Jednání mezi Komisí a Británií tak probíhala velice tvrdě, což tyto vztahy poškodilo.

Posledním zkoumaným bodem se stalo vyjednávání o postavení občanů Evropské unie, kteří zůstanou ve Velké Británii po Brexitu. Evropská komise ve svých dokumentech zdůraznila, že bude usilovat o to, aby v dlouhodobém horizontu zajistila občanům EU a jejich rodinným příslušníkům stabilní právní zázemí (Europa 2018c). Už v polovině roku 2017 představila britská vláda návrh budoucího právního postavení evropských občanů.

Ten obsahoval ustanovení, že občané EU, kteří dorazili do Velké Británie před vystoupením z EU a 5 let nepřetržitě v Británii žili, budou mít nárok na statut „usedlíka“. Tento návrh byl evropskými vyjednávači označen za nedostatečný, a Britové tak museli představit jinou úpravu (Kennedy, Ross 2017). Nový britský návrh má pro občany EU zjednodušil proces podávání žádostí o status tzv. usedlíka (Colson 2018). V prosinci 2017 došlo k předběžnému schválení. Evropská komise ale před finálním souhlasem bude ještě po Británii požadovat, aby se vyřešily otázky sociálních práv občanů EU. Hlavním sporným bodem je možnost, že dojde ke snížení zdravotního pojištění, pokud občané EU nebudou moci z nějakého důvodu dlouhodobě pracovat (Peers 2018). I zde tak došlo ke konfliktům, což negativně ovlivnilo vzájemné vztahy.

Vyjednávání britských podmínek odchodu z Evropské unie se nevyhnulo konfliktům mezi Komisí a Velkou Británií. Ke střetům došlo při vyjednávání všech tří zkoumaných částí budoucích vztahů. Oboustranné vztahy tak byly velmi konfliktní, protože oba subjekty měly rozdílné požadavky při vyjednávání budoucích vztahů. Komise také byla během své činnosti ve svých pravomocích posílena mimo smluvní rámec. Dostala totiž pověření vést jednání o odchodu Velké Británie z EU, což jí podle smluv nepřísluší. Výběr Komise se ale nabízel jako nejlepší řešení, protože má velké odborné a administrativní zázemí, které je při takovém vyjednávání důležité. Mandát Komise byl navíc určen členskými státy, které tak formálně mají nad vyjednáváním kontrolu.

4.3. Vztahy se střední Evropou

Všechny státy Visegrádské skupiny postupně odmítly participovat na přerozdělení 160 000 migrantů z Řecka a Itálie (Eriksson 2016). Na podzim 2016 se Viktor Orbán dokonce rozhodl vypsat referendum, ve kterém usiloval získat voličskou podporu pro vyjednávání o vyjmutí Maďarska z mechanismu na přerozdělení uprchlíků. Toto referendum nebylo platné, protože se jej zúčastnilo pouhých 44 % oprávněných voličů¹. Z těch se ale 98 % rozhodlo podpořit stanovisko premiéra Orbána proti migračním kvótám (Kingsley 2016). Mluvčí Evropské komise na maďarské kroky odpověděl, že k evropské solidaritě patří i pomoc členským státům, které se dostaly do vážných potíží (McLaughlin 2017). Polsko bylo nejprve pro zavedení jednorázového přerozdělovacího mechanismu. Po

¹ Aby výsledek referenda byl platný, muselo by přijít alespoň 50 % voličů (Csekö et al. 2016).

parlamentních volbách, které se konaly na konci roku 2015, ve kterých vyhrála konzervativní strana Právo a spravedlnost, ale odmítlo přijmout určených 6 200 žadatelů o azyl (Smith 2015). Vláda to vysvětlovala tím, že přijetí takového množství migrantů by znamenalo kulturní a bezpečnostní ohrožení (Cienski 2017). Proti přijímání žadatelů o azyl se postavila i Česká republika. Za neplnění evropské dohody se Komise rozhodla, že Českou republiku společně s Maďarskem a Polskem zažaluje u Evropského soudního dvora za neplnění povinností (Nielsen, Zalan 2017). Tomuto kroku předcházela několik měsíců trvající vyjednávání mezi Komisí a danými státy. Protože dotčené státy nehodlaly Komisi jakkoliv vyjít vstříc, padlo rozhodnutí je zažalovat (BBC 2017). Toto východisko bylo umožněno také tím, že se středoevropským státům nepodařilo získat pro své kroky podporu. Naopak Německo a Švédsko byly pro zavedení kvót, které prosazovala Komise (Baczynska, Chee 2017). Slovenská vláda se také rozhodla evropské nařízení nerespektovat a spolu s Maďarskem podala na jaře 2017 žalobu na Evropskou komisi u Evropského soudního dvora. V odůvodnění jejich žaloby stálo, že rozhodnutí Komise bylo postaveno na špatném výkladu unijních pravidel a jen sníží bezpečnost v členských státech. Dle navrhovatelů Komise překročila své pravomoci a soud by měl toto stanovisko potvrdit (Baczynska 2017). Soud následně v září stejného roku rozhodl, že Junckerova komise nejednala v rozporu s evropskými pravidly a relokační kvóty navrhla v zájmu pomoci postiženým státům (Byrne 2017). I přes tuto žalobu se Komise rozhodla, že se Slovenskem nezahájí jednání kvůli nedodržení závazků, jak to učinila u České republiky, Maďarska a Polska (Khan 2017). Slovensko totiž po podání žaloby na Komisi, přijalo několik migrantů a projevilo ochotu jednat o nalezení řešení vzájemných sporů (Kanter 2017). Vztahy nemusely být tak vyhoceny, kdyby se Komise pokusila nalézt určitý kompromis. Konflikty ve vzájemných vztazích, byly současně způsobeny politickým charakterem Junckerovy komise. Ta se totiž nesnažila hledat kompromis a místo toho trvala na zavedení kvót.

Rozpory mezi Junckerovou komisí a středoevropskými státy byly mimo migrační kvóty způsobeny také činnostmi jednotlivých vlád. Komise totiž vyhodnotila jejich kroky tak, že znamenají porušení pravidel spojených s členstvím v Evropské unii. V Maďarsku Evropská komise kritizovala vládu premiéra Viktora Orbána za to, že pod jeho legislativními zásahy dochází k oslabování demokratických pravidel a nárůstu autoritářských tendencí (Rohac 2018). Maďarská vláda byla také kritizována za přijímání

zákonů, které směřovaly k omezení neziskových organizací financovaných ze zahraničí. Komise tvrdila, že tyto kroky jsou namířeny proti právu na sdružování (Europa 2017). Za toto rozhodnutí, které porušuje evropské právo, se Komise rozhodla zahájit s Maďarskem soudní líčení u Evropského soudního dvora (Zalan 2017).

Střety, které měla Komise s Polskem, byly způsobeny rozhodnutím vlády, že provede reformu soudnictví, která zajistí zefektivnění práce soudů (Davies 2017). Evropská komise se ale obávala, že je reforma vedena snahou o větší kontrolu justice ze strany státu a ohrožuje demokratický režim (Boffey 2017). Komise tak pohrozila, že v případě pokračování, zahájí s Polskem řízení podle článku 7 Lisabonské smlouvy, což by mohlo vést k odebrání práva hlasovat při jednání v evropských institucích (Baume 2017).

Článek umožňující zbavení hlasovacích práv byl uveden už v Amsterodamské smlouvě. V daném ustanovení se zdůrazňovaly principy, mezi něž patří svoboda a demokracie, které jsou podmínkou členství v EU. Pokud je členské státy nedodržují, mohou přijít o určitá práva. Tuto proceduru mohla zahájit pouze Komise. O použití se začalo uvažovat na začátku nového tisíciletí, kdy se krajně pravicová Svobodná strana Rakouska (FPÖ) stala členem tamní vlády. Do té doby neexistovali mechanismy, které by umožnili vynutit si u členů Unie změnu jejich jednání (Euractiv 2006). Státy Evropská unie ale tehdy nebyly ochotné tento článek aktivovat. Následně zareagovaly tak, že s Rakouskem na začátku roku 2000 bilaterálně přerušily diplomatické styky, aby daly najevo své negativní stanovisko k politickým událostem v Rakousku a přinutily jeho vládu k ukončení spolupráce s FPÖ (Black 2000). Tyto kroky byly především symbolické, a tak nemohly dosáhnout svého cíle. Zavedení těchto sankcí také způsobilo, že se Rakušané postavili proti zahraničnímu tlaku a podpořily svou vládu (Nytimes 2000). Tentýž rok v září tak byly diplomatické styky opět navázány (Black, Connolly 2000). Smlouva z Nice upravuje tento článek tak, aby se jeho iniciace mohly zúčastnit také členské státy a Evropský parlament (Nugent 2006: 111). Lisabonská smlouva tuto proceduru ponechává.

To, že Komise v současnosti uvažuje o zahájení této procedury, je úplně nová situace, se kterou nemáme zatím žádnou zkušenost. Jedná se ale o jeden z mála způsobů, jak přinutit konkrétní vládu, aby přestala porušovat unijní pravidla. Problémem ale je, že Evropská komise sice může iniciovat jednání o zahájení článku 7, ale konečné rozhodnutí v této oblasti je na Evropské radě a Evropském parlamentu. Tyto instituce musejí následně

rozhodnout podle předem stanovených procedur². Nad výsledkem jednání tak Komise nemá kontrolu (Hervey, Livingstone 2016).

To potvrzují jednání ze začátku roku 2018, kdy se předseda Juncker osobně sešel s novým polským premiérem Mateuszem Morawieckim, aby projednali vzájemné spory a našli přijatelné řešení. Na tomto bilaterální jednání ale k žádné dohodě nedošlo (Banks 2018). Za Polsko se následně postavil maďarský premiér Orbán, který oznámil, že pokud dojde k projednávání návrhu o zbavení Polska hlasovacího práva, jeho země se postaví proti (McGrath 2018). Z hrozeb o využití článku 7, můžeme také odvozovat snahu Komise být více politickým tělesem. Junckerova komise tak dávala najevo, že je ochotná být aktivnější a více se zapojovat do polemik o kvalitách demokracie v členských státech.

Junckerova komise během svého mandátu měla řadu střetů se středoevropskými státy. Hlavním důvodem konfliktů byla snaha Komise prosadit přerozdělovací kvóty, i když to tamní státy odmítaly. Když se rozhodly kvóty neplnit, Komise s nimi zahájila soudní jednání za neplnění povinností. Komise také měla vážné spory s Polskem, kde probíhala kontroverzní soudní reforma. Junckerova komise Polsko upozornila, že s ním může zahájit řízení, které by znamenalo ztrátu hlasovacích práv v EU. Tyto střety byly způsobeny snahou Komise být více politickou a řešit konfliktní témata. Komise ale nebyla ochotná hledat kompromisní řešení.

Činnostmi Junckerovy komise mohly být potencionálně vytvořeny dva nové precedenty ve vztazích s členskými státy. Stala se totiž unijním vyjednavacem pro rozhovory s Velkou Británií o jejím vystoupení. Jmenováním Komise unijním vyjednavacem byl stanoven možný precedens, který může být v budoucnu opětovně využit. Pokud by s vedením vyjednávání Brexitu byly členské státy spokojeny, je možné, že Komise budou v budoucnu opětovně podobným jednáním pověřeny. Druhým momentem se staly spory s Polskem o stav právního států a tamní demokracie. V případě dalšího využívání článku 7 vyvstává otázka o možnostech jeho využití a jeho efektivitě. Komise totiž pouze navrhuje, aby se státy zabývaly zbavením práv. Pokud se i jediný stát

² Mechanismus článku 7: Evropská rada na návrh třetiny členských států nebo Evropské komise rozhodne o zbavení hlasovacích práv členského státu. Před samotným hlasováním musí získat souhlas Evropského parlamentu se zahájením dané procedury. Následně se hlasuje kvalifikovanou většinou o zbavení konkrétních práv (Lisbon-treaty.org 2018)

při projednávání této otázky rozhodne, že nepodpoří zbavení práv daného člena, jednání je ukončeno. Proto se také objevily návrhy, že by státy v případech porušování evropských pravidel přišly o peníze z evropských fondů (Szakacs 2018). Dosažení tohoto cíle by bylo mnohem snazší. Otázkou také zůstává, jak by Evropská komise plnila svou mediační funkci, pokud by i nadále usilovala o to být více politickým aktérem. Kdyby tomu tak opravdu bylo, může docházet k tomu, že se Komise bude častěji odchylovat od mediace sporů a bude prosazovat svá řešení daných problémů. Rizikem takového asertivního přístupu je možnost ztráty důvěry v Komisi jako neutrálního aktéra. To by mohlo znamenat, že státy ztratí důvěru v nadnárodní instituce a dále by se zkomplikovaly snahy o hlubší integraci.

Závěr

Cílem bakalářské práce s názvem *Evropská komise předsedy Jean-Claude Junckera* byla reflexe činnosti této Komise. Výzkum Junckerovy komise byl důležitý z toho důvodu, že její předseda usiloval o to, aby Komise byla více politickou institucí. Předseda Juncker totiž vnímal podobu svého mandátu odlišně od většiny ostatních předsedů, kteří dříve řídili EK. Ti působili jako technokraté, kteří většinou nepodnikali za dobu svého mandátu v úřadu ambiciózní kroky a podobu integrace nechávali na členských státech. Juncker by tak mohl být srovnáván s předsedy jako Walter Hallstein a Jacques Delors. Ti za dobu svého působení v čele Komise usilovali o navýšení pravomocí této instituce a prosazovali prohlubování integrace.

Primárním cílem práce byla analýza činnosti Komise ve třech dimenzích jejího jednání. První dimenzí se stala reflexe změn, které Komise provedla ve své intrainstitucionální struktuře a interinstitucionálních vztazích. V intrainstitucionální dimenzi byla věnována pozornost změnám ve vnitřní struktuře Komise a jaký to mělo vliv na její činnost. V interinstitucionálních vztazích byly zkoumány vztahy s Evropským parlamentem a Evropskou radou jako s evropskými institucemi, se kterými Komise úzce spolupracuje. Výzkum se soustředil především na vztahy předních představitelů těchto tří institucí a jejich vlivu na podobu vzájemných vztahů. V této první dimenzi bylo odpovídáno na otázku: *Jaké posuny můžeme pozorovat v intrainstitucionální oblasti a interinstitucionálních vztazích během činnosti Junckerovy komise?* Druhým okruhem, který byl v práci sledován, byla politická činnost dané Komise. Zde se odpovídalo na otázku: *Jak byla Komise schopná prosazovat své politické priority?* Tato otázka byla zkoumána na čtyřech prioritách, které chtěla Komise ve svém funkčním období prosadit. Jednalo se o snahu zavést nové evropské investice a zahájit kroky, které povedou k evropské energetické unii. Třetí prioritou bylo vyjednat se Spojenými státy americkými obchodní dohodu (TTIP) a posledním zkoumaným cílem bylo prosadit změny v evropské azylové politice. Tyto cíle byly vybrány z toho důvodu, že je na nich možné dobře demonstrovat snahu být více politickým aktérem a úspěšnost v jejich prosazování. V této dimenzi bylo také zkoumáno, jako Komise reagovala na výzvy v podobě vyjednávání nových podmínek britského členství v Evropské unii a nečekaného příchodu velkého množství žadatelů o azyl. V poslední dimenzi se práce zabývala vztahy Junckerovy komise s členskými státy.

Ty byly analyzovány při vzniku Komise, na vyjednávání podmínek odchodu Velké Británie z Evropské unie a na sporech se státy střední Evropy. Následně bylo odpovídáno na otázku: *Jaké měla Junckerova komise vztahy s členskými státy?*

Sekundárním cílem bylo z působení Junckerovy komise vyvodit závěry, které mohou ovlivnit činnost budoucích Komisí. Junckerova komise se totiž snažila být více politickým aktérem. Při psaní práce byla využita metoda path dependence. Tato metoda předpokládá, že kroky, které byly učiněny v minulosti, mohou mít zásadní vliv na budoucí jednání konkrétních aktérů. Současný stav je tak závislý na minulosti a dokáže jím být vysvětlen. Z metody path dependence bylo vycházeno při popisování důležitých momentů, které formovaly postavení Komise a následně při reflexi jejího možného budoucího postavení.

První kapitola bakalářské práce byla zaměřena na vysvětlení formálního postavení EK v institucionální struktuře Evropské unie. Junckerova komise začala působit v post-lisabonském prostředí. Byla tak ovlivněna využitím článku Lisabonské smlouvy, který umožňoval při výběru kandidáta na předsedu Komise přihlídnout k výsledkům voleb do Evropského parlamentu. Využití tohoto ustanovení způsobilo částečné posílení Evropské komise a jejího předsedy. Tato metoda dostala název *Spitzenkandidaten*.

Ve druhé kapitole se výzkum zaměřil na změny ve vnitřní a vnější činnosti Komise. Cílem restrukturalizace bylo centralizovat rozhodování v Komisi a zabezpečit plnění jednotlivých politických priorit. Tyto změny stanovený cíl splnily. Zároveň se projevil i negativní důsledek těchto kroků. Centralizace zapříčinila, že se vynakládalo více času na koordinaci jednání než na samotnou práci. Změny také způsobily, že se prostředí v Komisi stalo více autoritativnější.

Vztahy Junckerovy komise s Evropským parlamentem prošly postupnými změnami. Významný vliv na podobu tohoto vztahu měly osobní vztahy nejvyšších představitelů daných institucí. Tato situace ukazuje, že na pracovní vztahy evropských institucí mohou mít významný vliv osobní kontakty mezi nejvyššími představiteli. Vzájemné střety mezi institucemi byly také způsobeny politickými kroky, které byly vedeny ze strany Komise. Mezi ty patřilo jmenování blízkého spolupracovníka předsedy Junckera, Martina Selmayra, do vysoké administrativní pozice. Evropský parlament to vnímal jako snahu o porušení pravidel.

Vztahy mezi Evropskou komisí a Evropskou radou nebyly v průběhu zkoumaného období harmonické. Oba předsedové vrcholných evropských institucí se rozcházeli v celé řadě témat, která musela Unie v dané době řešit, ať už se jednalo o otázky vnitřní či vnější. Střety byly způsobeny i proto, že se předseda Juncker rozhodl jednat jako politický aktér. V řadě otázek, na něž měli oba předsedové rozdílné pohledy, tak docházelo k častým střetům.

Ve třetí kapitole bylo zjišťováno, jak byla Komise úspěšná v prosazování svých priorit. Její úspěšnost byla prokazována na čtyřech programových cílech, které si při uvedení do úřadu vytkla. Spolu s těmito prioritami byly sledovány její reakce na politické krize, kterým v průběhu jejího působení nastaly. Tyto reakce byly zkoumány na příkladu vyjednávání nových podmínek pro členství Velké Británie v Evropské unii a migrační krizi během roku 2015.

Hodnocení úspěšnosti Junckerovy komise v prosazování svých politických cílů nevychází jednoznačně. Komise byla při prosazování svých témat více politická, ale prosadila pouze ty priority, u kterých získala podporu členských států.

V poslední čtvrté kapitole byly vztahy Junckerovy komise s členskými státy. Vztahy byly zkoumány na vyjednávání podmínek odchodu Velké Británie z Evropské unie. Výzkum se také zaměřil na vztahy Evropské komise se státy střední Evropy. Vztahy Junckerovy komise s členskými státy byly konfliktní už při jejím vzniku. Následné vyjednávání britských podmínek odchodu z Evropské unie se neslo v konfliktním duchu. Ke střetům došlo při vyjednávání tří nejdůležitějších bodů o vzájemných budoucích vztazích. Oboustranné vztahy byly velmi konfliktní, protože oba subjekty měly rozdílné požadavky při jejich vyjednávání.

Se středoevropskými státy byly vzájemné vztahy také více konfliktní. Vztahy nemusely být tak vyhrocené, kdyby se Komise pokusila nalézt určitý kompromis. Konflikty ve vzájemných vztazích, byly současně způsobeny politickým charakterem Junckerovy komise. Komise se nesnažila hledat kompromis a místo toho trvala na svých stanoviscích.

Z činnosti Junckerovy komise pro budoucí postavení EK ve zkoumaných dimenzích, vyplývá následující možný vývoj. Budoucí vnitřní uspořádání Evropských komisí bude záležet na tom, zda se i nadále bude využívat metoda *Spitzenkandidaten*, která způsobila posílení postavení předsedy Komise. Jak ukázal případ jmenování Martina

Selmayra, snaha o intrainstitucionální změny může způsobit střety s ostatními evropskými partnery. Budoucí vztahy mezi Komisí a Parlamentem mohou záležet na ochotě absolvovat střety, které by mohly zhoršit vzájemnou spolupráci.

Vztahy mezi Komisí a Parlamentem mohou být významně ovlivněny osobními vztahy mezi předsedy těchto institucí. Budoucí vztahy mezi Komisí a Parlamentem také mohou záležet na ochotě absolvovat střety, které by mohly zhoršit vzájemnou spolupráci. I v této oblasti tak může být snaha, více komunikovat s představiteli Parlamentu pro předcházení konfliktů. Do budoucna také vyvstává otázka, zde se metoda *Spitzenkandidaten* bude dále využívat. Členské státy se totiž na zasedání Evropské rady vyslovily pro zrušení této metody. Usilují tak o to, aby opět získaly kontrolu nad výběrem kandidáta na předsedu Komise. Politizace Evropské komise měla také vliv na střety mezi předsedou Komise a Evropské rady. V budoucnu tak může být od Komise požadováno, aby v důležitých otázkách koordinovala své názory s Evropskou radou, aby nedocházelo k rozdílným tvrzením.

Úspěšnost budoucích Komisí v politické dimenzi své činnosti bude nadále záviset na podpoře, kterou získají od členských států pro své kroky. Také může dojít k tomu, že Komise budou muset více dbát na názory občanů Unie. Ti totiž v některých momentech projevují svůj nesouhlas s postupem Evropské komise.

Činností Junckerovy komise mohou být stanoveny dva nové precedenty ve vztazích s členskými státy. Tím, že se Komise stala unijním vyjednavatelem, došlo k rozšíření jejích pravomocí mimo rámec současných smluv. Pokud by s vedením vyjednávání Brexitu byly členské státy spokojeny, je možné, že Komise budou v budoucnu opětovně podobným jednáním pověřeny. Druhým momentem se staly spory s Polskem o stav právního států a tamní demokracie. V případě dalšího využívání článku 7 vyvstává otázka o jeho efektivitě. Proto se také objevily návrhy, že by v případech porušování evropských pravidel státy přišly o peníze z evropských fondů. Otázkou do budoucna také zůstává, jak může Evropská komise plnit svou mediační funkci, pokud bude usilovat o to být více politickým aktérem. Rizikem více asertivního jednání je možnost ztráty důvěry v Komisi jako neutrálního aktéra. To by mohlo znamenat, že státy přestanou věřit v nadnárodní instituce a dále by se zkomplikovaly snahy o hlubší integraci.

Evropská komise Jean-Claude Junckera byla aktérem, který se snažil reinterpretovat své postavení v institucionální struktuře Unie. O změnu svého postavení se

snažila také ve své činnosti. Přes tyto snahy ale nebyla úspěšná a zaznamenala řadu konfliktů s institucemi a členskými státy. Její činností ale můžou být stanoveny nové precedenty pro budoucí Komise.

Seznam literatury

Amadeo, Kimberly. 2018. „Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP).“ *Thebalance.com*, 5. 5. 2018 (online). Dostupné z: <<https://www.thebalance.com/transatlantic-trade-and-investment-partnership-ttip-3305582>> (18. 5. 2018)

„Antonio Tajani elected European Parliament’s new president“ *Europarltv*, 17. 1. 2017 (video). Dostupné z: <<https://www.europarltv.europa.eu/programme/eu-affairs/antonio-tajani-elected-european-parliaments-new-president>> (27. 4. 2018)

„Article 7“ *Lisbon-treaty*, (online). Dostupné z: <<http://www.lisbon-treaty.org/wcm/the-lisbon-treaty/treaty-on-european-union-and-comments/title-1-common-provisions/7-article-7.html>> (11. 6. 2018)

„Assessment report of directive 2004/67/EC on security of gas supply“ *Eur-lex*, (online). Dostupné z: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=SEC:2009:0978:FIN:EN:PDF>> (30. 5. 2018)

Asthana, Anushka, Daniel Boffey, Andrew Roth. 2018. „Trump and Juncker under fire for hailing Putin election victory.“ *Theguardian.com*, 20. 3. 2018 (online). Dostupné z: <<https://www.theguardian.com/uk-news/2018/mar/20/tories-attack-junckers-nauseating-letter-congratulating-putin>> (20. 5. 2018)

„Austria’s Haider affair gave the EU an ‘emergency brake’“ *Euractiv.com*, 11. 1. 2006 (online). Dostupné z: <<https://www.euractiv.com/section/eu-priorities-2020/news/austria-s-haider-affair-gave-the-eu-an-emergency-brake/>> (9. 6. 2018)

Baczynska, Gabriela. 2017. „Hungary, Slovakia challenge quotas on asylum-seekers at top EU court.“ *Reuters.com*, 10. 5. 2017 (online). Dostupné z: <<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-slovakia-hungary/hungary-slovakia-challenge-quotas-on-asylum-seekers-at-top-eu-court-idUSKBN186222>> (28. 5. 2018)

Baczynska, Gabriela, Foo Yun, Chee. 2017. „EU to open case against Poland, Hungary, Czech Republic over migration.“ *Businessinsider.com*, 12. 6. 2017 (online). Dostupné z: <<http://www.businessinsider.com/r-eu-to-open-case-against-poland-hungary-czech-republic-over-migration-2017-6>> (12. 6. 2018)

Ball, Tim, Kate Day, Vince Chadwick, Tara Palmeri. 2016. „David Cameron’s EU reform deal scorecards.“ *Politico.eu*, 20. 2. 2016 (online). Dostupné z: <<https://www.politico.eu/article/david-cameron-eu-reform-deal-scorecard-brexiteu-referendum-agreement/>> (23. 5. 2018)

Banks, Martin. 2018. „Juncker and Polish leader meet in 'friendly' atmosphere.“ *Theparliamentmagazine.eu*, 10. 1. 2018 (online). Dostupné z: <<https://www.theparliamentmagazine.eu/articles/news/juncker-and-polish-leader-meet-friendly-atmosphere>> (27. 5. 2018)

Baume, Maïa de la. 2016. „Post-coup crackdown throws doubt on Turkey migration deal.“ *Politico.eu*, 20. 7. 2016 (online). Dostupné z: <<https://www.politico.eu/article/post-coup-crackdown-throws-doubt-on-turkey-eu-migration-deal-recep-tayyip-erdogan/>> (22. 5. 2018)

Baume, Maïa de la. 2017. „European Commission ‘very close’ to triggering Article 7 on Poland.“ *Politico.eu*, 19. 7. 2017 (online). Dostupné z: <<https://www.politico.eu/article/warsaw-judiciary-frans-timmermans-european-commission-very-close-to-triggering-article-7-on-poland/>> (27. 5. 2018)

Baume, Maïa de la. 2018. „European Parliament savages Selmayr appointment (sort of).“ *Politico.eu*, 18. 4. 2018 (online). Dostupné z: <<https://www.politico.eu/article/european-parliament-backs-report-critical-of-martin-selmayr-appointment-top-civil-servant/>> (20. 4. 2018)

Baxevanis, Christos. 2016. „EU response to the refugee crisis: too little, too late.“ *Theconservative.online*, 1. 9. 2016 (online). Dostupné z: <http://theconservative.online/article/eu_response_to_the_refugee_crisis_too_little_too_late> (31. 5. 2018)

Black, Ian. 2000. „Europe issues Haider ultimatum to Austria.“ *Theguardian.com*, 1. 2. 2000 (online). Dostupné z: <<https://www.theguardian.com/world/2000/feb/01/austria.ianblack>> (14. 6. 2018)

Black, Ian, Kate, Connolly. 2000. „EU ready to drop its sanctions on Austria.“ *Theguardian.com*, 12. 9. 2000 (online). Dostupné z: <<https://www.theguardian.com/world/2000/sep/12/austria.ianblack>> (14. 6. 2018)

Bodoni, Stephanie, Slav Okov, Lyubov Pronina, Marine Strauss. 2018. „Tusk Warns Russia to Expect More Expulsions: EU Summit Update.“ *Bloomberg.com*, 23. 3. 2018 (online). Dostupné z: <<https://www.bloomberg.com/news/articles/2018-03-23/leaders-talk-tariffs-and-brexit-on-day-two-eu-summit-update>> (20. 5. 2018)

Boffey, Daniel. 2017. „Poland risks losing EU voting rights in dispute over reforms to judiciary.“ *Theguardian.com*, 19. 12. 2017 (online). Dostupné z: <<https://www.theguardian.com/world/2017/dec/19/poland-risks-losing-eu-voting-rights-dispute-reforms-judiciary>> (27. 5. 2018)

Boffey, Daniel. 2018. „Angry MEPs attack Juncker over elevation of his 'monster' Selmayr.“ *Theguardian.com*, 12. 3. 2018 (online). Dostupné z: <<https://www.theguardian.com/world/2018/mar/12/nasty-political-games-row-over-top-eu-appointment-martin-selmayr>> (12. 5. 2018)

Borchardt, Marine. 2016. *A political European Commission through a new organisation*. Paris: Jacques Delors Institute.

„Brexit and Ireland“ *Europa*, (online). Dostupné z: <https://ec.europa.eu/ireland/news/key-eu-policy-areas/brexit_en> (11. 6. 2018)

„Brexit negotiations“ *Europa*, (online). Dostupné z: <https://ec.europa.eu/commission/brexit-negotiations_en> (1. 6. 2018)

Brinded, Lianna. 2017. „Everything you need to know about the Brexit “divorce bill.”“ *Qz.com*, 21. 11. 2017 (online). Dostupné z: <<https://qz.com/1134703/brexit-divorce-bill-explained-why-the-uk-needs-to-pay-the-eu-to-leave/>> (1. 6. 2018)

Bukhari, Syed Mussawar Hussain, Syed Shahid Hussain Bukhari, Yasmin Roofi. 2016. „Brexit: A Challenge for United Kingdom and European Union.“ *Pakistan Journal of Social Sciences* 36 (2): 665–674

Burns, Charlotte. 2010. „Codecision and the European Commission: a study of declining influence?“ *Journal of European Public Policy* 11 (1): 1–18. Dostupné z: <<http://www.tandfonline.com>> (20. 3. 2017)

Byrne, Andrew. 2017. „EU’s top court dismisses Hungary and Slovakia refugee complaint.“ *Ft.com*, 6. 9. 2017 (online). Dostupné z: <<https://www.ft.com/content/9116ebbc-92de-11e7-bdfa-eda243196c2c>> (28. 5. 2018)

„Cameron: Juncker wasn’t in the ballot papers“ *Euractiv.com*, 13. 6. 2014 (online). Dostupné z: <<https://www.euractiv.com/section/uk-europe/news/cameron-juncker-wasn-t-in-the-ballot-papers/>> (23. 5. 2018)

„Campaign Highlights“ *European People’s Party*, (online). Dostupné z: <<http://juncker.epp.eu/news/kernbotschaften-von-jean-claude-juncker-spitzenkandidat-der-europaischen-?page=1>> (29. 5. 2018)

Campbell, Chris. 2017. „'You CANNOT control us!' Moment Tajani RIPS Juncker APART as he blasts 'ridiculous MEPs'.“ *Express.uk*, 4. 7. 2017 (online). Dostupné z: <<https://www.express.co.uk/news/world/824429/Brexit-Juncker-EU-Tajani-Commission-Brussels-parliament-Europe-European-Union>> (27. 5. 2018)

„CEAS reform: state of play negotiations on the Dublin IV regulativ“ *Asylum Information Database*, (online). Dostupné z: <<http://www.asylumineurope.org/news/30-11-2017/ceas-reform-state-play-negotiations-dublin-iv-regulation>> (22. 5. 2018)

Ciensi, Jan. 2017. „Why Poland doesn’t want refugees.“ *Politico.eu*, 21. 5. 2017 (online). Dostupné z: <<https://www.politico.eu/article/politics-nationalism-and-religion-explain-why-poland-doesnt-want-refugees/>> (28. 5. 2018)

Cini, Michelle. 1996. *The European Commission: Leadership, Organisation, and Culture in the EU Administration*. Manchester: Manchester University Press.

Cini, Michelle. 2014. „Institutional Change and Ethics Management in the EU's College of Commissioners“ *The British Journal of Politics and International Relations* 16 (3): 479–494.

„Citizen support for climate action“ *Europa*, (online). Dostupné z: <https://ec.europa.eu/clima/citizens/support_en> (30. 5. 2018)

„Clean Energy for All Europeans“ *Europa*, (online). Dostupné z: <<https://ec.europa.eu/energy/en/topics/energy-strategy-and-energy-union/clean-energy-all-europeans>> (30. 5. 2018)

„2030 climate & energy framework“ *Europa*, (online). Dostupné z: <https://ec.europa.eu/clima/policies/strategies/2030_en> (17. 5. 2018)

Colson, Thomas. 2018. „Exclusive: Here's what the new Brexit application process for EU citizens will look like.“ *Businessinsider.com*, 1. 5. 2018 (online). Dostupné z: <<http://www.businessinsider.com/everything-you-need-to-know-about-the-new-brexit-application-smartphone-process-for-eu-citizens-2018-4>> (2. 6. 2018)

„Contract agreement launches the construction work for Finnish section of Balticconnector project onshore piperine“ *Balticconnector*, (online). Dostupné z: <<http://balticconnector.fi/en/contract-agreement-launches-the-construction-work-for-finnish-section-of-balticconnector-project-onshore-pipeline/>> (16. 5. 2018)

Crisp, James. 2014. „Cameron names pro-EU lord who didn't want the job as Commissioner.“ *Euractiv.com*, 15. 7. 2014 (online). Dostupné z: <<https://www.euractiv.com/section/uk-europe/news/cameron-names-pro-eu-lord-who-didn-t-want-the-job-as-commissioner/>> (23. 5. 2018)

Crombez, Christophe, Simon, Hix. 2011. „Treaty reform and the Commission's appointment and policy-making role in the European Union“ *European Union Politics*. 12 (3): 291-314. Dostupné z: <<http://journals.sagepub.com>> (29. 8. 2017)

Csekö, Balazs, Peter, Foster, James, Rothwell. 2016. „Hungary referendum: 98 per cent of voters say ‘no’ to EU migrant quotas.“ *Telegraph.uk*, 3. 10. 2016 (online). Dostupné z: <<https://www.telegraph.co.uk/news/2016/10/02/hungary-votes-no-to-migrant-quotas-polls-suggest---but-what-does/>> (11. 6. 2018)

„Článek 50 Smlouvy o Evropské unii – časté dotazy“ *Europa*, (online). Dostupné z: <http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-17-648_cs.htm> (11. 6. 2018)

Daventry, Michael. 2018. „We are not seeking a 'Brexit revenge', Jean-Claude Juncker says.“ *Euronews.com*, 17. 2. 2018 (online). Dostupné z: <<http://www.euronews.com/2018/02/17/we-are-not-seeking-a-brexit-revenge-european-commission-president-juncker-says>> (1. 6. 2018)

Davies, Christian. 2017. „Polish MPs pass judicial bills amid accusations of threat to democracy.“ *Theguardian.com*, 8. 12. 2017 (online). Dostupné z: <<https://www.theguardian.com/world/2017/dec/08/polish-mps-pass-supreme-court-bill-criticised-as-grave-threat>> (27. 5. 2018)

Dehousse, Renaud, Paul, Magnette. 2017. „The history of EU institutions: Six decades of institutional change.“ Pp. 30–51 in Dermont Hodson, John Peterson (ed.). *Institutions of the European Union*. Oxford: Oxford University Press

Dinan, Desmond. 2000. „Governance and Institutions 1999: Resignation, Reform and Renewal.“ *Journal of Common Market Studies* 38 (1): 25–41.

Dinan, Desmond. 2015. „Governance and Institutions: The Year of the Spitzenkandidaten“ *Journal of Common Market Studies* 53 (S1): 93–107.

„Donald Tusk“ *The European Council*, (online). Dostupné z: <<http://www.consilium.europa.eu/en/european-council/president/biography/>> (2. 5. 2018)

Dolan, Carl. 2014. „Cheques, no balances: side-jobs in the European Parliament.“ *Euobserver.com*, 15. 10. 2014 (online). Dostupné z: <<https://euobserver.com/opinion/126086>> (12. 5. 2018)

Eder, Florian. 2016. „Juncker: Brexit a ‘catastrophe’ but I won’t campaign in UK.“ *Politico.eu*, 12. 5. 2016 (online). Dostupné z: <<https://www.politico.eu/article/juncker-brexit-a-catastrophe-but-i-wont-campaign-in-uk-leave-remain/>> (23. 5. 2018)

Eder, Florian. 2016. „The two-presidents Europe.“ *Politico.eu*, 14. 9. 2016 (online). Dostupné z: <<https://www.politico.eu/article/the-two-presidents-europe-jean-claude-juncker-donald-tusk-european-union/>> (20. 5. 2018)

Eder, Florian, Giulia, Paravicini. 2017. „Juncker apologizes to Tajani for calling Parliament ridiculous.“ *Politico.eu*, 7. 6. 2017 (online). Dostupné z: <<https://www.politico.eu/article/jean-claude-juncker-apologized-to-antonio-tajani-for-calling-parliament-ridiculous/>> (1. 5. 2018)

El-Gingihy, Youssef. 2016. „Whatever you think of him, Donald Trump is right – if you knew what TPP and TTIP stood for, you'd pull out too.“ *Independent.uk*, 23. 11. 2016 (online). Dostupné z: <<https://www.independent.co.uk/voices/donald-trump-tpp-what-is-ttip-trade-deals-international-stood-for-neoliberal-corporate-takeover-a7433516.html>> (18. 5. 2018)

„Energy Strategy and Energy Union“ *Europa*, (online). Dostupné z: <<https://ec.europa.eu/energy/en/topics/energy-strategy-and-energy-union>> (30. 5. 2018)

Eriksson, Aleksandra. 2016. „Learn to love migrant quotas, Juncker tells eastern EU.“ *Euobserver.com*, 28. 9. 2016 (online). Dostupné z: <<https://euobserver.com/migration/135257>> (24. 5. 2018)

„EU scales up cooperation with other major economies to implement Paris Agreement, promote global energy transition“ *Europa*, (online). Dostupné z: <https://ec.europa.eu/clima/news/eu-scales-cooperation-other-major-economies-implement-paris-agreement-promote-global-energy_en> (30. 5. 2018)

„EU's Juncker calls empty European Parliament 'ridiculous'“ *BBC.com*, 4. 7. 2014 (online). Dostupné z: <<http://www.bbc.com/news/world-europe-40492396>> (1. 5. 2018)

„Evropský parlament: historické souvislosti“ *Europa*, (online). Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/cs/displayFtu.html?ftuId=FTU_1.3.1.html> (20. 3. 2018)

„EU to sue Poland, Hungary and Czechs for refusing refugee quotas“ *BBC.com*, 7. 12. 2017 (online). Dostupné z: <<https://www.bbc.com/news/world-europe-42270239>> (12. 6. 2018)

Fabbrini, Federico. 2015. „Austerity, the European Council, and the institutional future of the European Union: A proposal to strengthen the presidency of the European Council.“ *Indiana Journal of Global Legal Studies* 22 (2): 269–334.

„Frans Timmermans“ *European Commission*, (online). Dostupné z: <https://ec.europa.eu/commission/commissioners/2014-2019/timmermans_en> (7. 5. 2018)

Garrett, Geoffrey. 1995. „From the Luxembourg Compromise to Codecision: Decision Making in the European Union.“ *Electoral Studies* 14 (3): 289–308.

„Gas Interconnection Poland–Lithuania“ *Hydrocarbons*, (online). Dostupné z: <<https://www.hydrocarbons-technology.com/projects/gas-interconnection-polandlithuania/>> (16. 5. 2018)

„Gianni Pittella Announces his candidacy for President of the European Parliament“ *Socialists and Democrats*, (online). Dostupné z: <<https://www.youtube.com/watch?v=hlU3G3iq60g>> (26. 5. 2018)

Goetz, H. Klaus. 2014. „Time and power in the European Commission.“ *International Review of Administrative Sciences* 80 (1): 577-596. Dostupné z: <<http://journals.sagepub.com>> (5. 8. 2017)

Gordon, Sarah. 2017. „Juncker’s European investment plan: the rhetoric versus reality.“ *Ft.com*, 29. 3. 2017 (online). Dostupné z: <<https://www.ft.com/content/90712920-138b-11e7-b0c1-37e417ee6c76>> (15. 5. 2018)

Gostynska-Jakubowska, Agata. 2016. „Juncker-Tusk: A clash of EU visions.“ *Euobserver.com*, 16. 9. 2016 (online). Dostupné z: <<https://euobserver.com/opinion/135122>> (3. 5. 2018)

Goulard, Hortense. 2016. „Angela Merkel: EU’s Turkey deal a model for North African countries-“, *Politico.eu*, 23. 8. 2016 (online). Dostupné z: <<https://www.politico.eu/article/angela-merkel-wants-refugee-migration-deals-with-northern-african-countries-migrants-migration-turkey/>> (22. 5. 2018)

Guthrie, Sandy, Joe, Malone. 2016. „Construction Europe July-August 2016.“ *Khl.com*, 28. 7. 2016 (online). Dostupné z: <<https://www.khl.com/news/construction-europe-july-august-2016-podcast-audio/119775.article>> (16. 5. 2018)

Güthrie, Sandy, Joe, Malone. 2016. „Construction Europe November 2016.“ *Khl.com*, 12. 11. 2016 (online). Dostupné z: <<https://www.khl.com/issue-archive/construction-europe-november-2016/122810.article>> (16. 5. 2018)

Hampshire, James. 2016. „European migration governance since the Lisbon treaty: introduction to the special issue.“ *Journal of ethnic and migration studies* 42 (4): 537–553.

Haughton, Tim. 2016. „Beelines, Bypasses and Blind Alleys: Theory and the Study of the European Union.“ *Journal of Common Market Studies* 54 (S1): 65–82.

Heath, Ryan. 2018. „6 spats between Tusk and Juncker.“ *Politico.eu*, 22. 3. 2018 (online). Dostupné z: <<https://www.politico.eu/article/fight-club-six-spats-between-donald-tusk-and-jean-claude-juncker/>> (2. 5. 2018)

Henning, Martin, Erik, Stam, Rik, Wenting. 2013. „Path Dependence research in regional economic development: cacophony or knowledge accumulation?“ *Regional Studies* 47 (8): 1348–1362.

Herszenhorn, David M. 2016. „‘Monster‘ at the Berlaymont.“ *Politico.eu*, 17. 11. 2016 (online). Dostupné z: <<https://www.politico.eu/article/monster-at-the-berlaymont-martin-selmayr-european-commission-jean-claude-juncker/>> (25. 5. 2018)

Herszenhorn, David M., Tom, McTague. 2017. „Juncker’s ‘monster‘ haunts Britain.“ *Politico.eu*, 25. 10. 2017 (online). Dostupné z: <<https://www.politico.eu/article/martin-selmayr-jean-claude-juncker-monster-haunts-britain-brexit/>> (25. 5. 2018)

Herszenhorn, David M. 2018. „Brussels backlash to Martin Selmayr’s appointment.“ *Politico.eu*, 5. 3. 2018 (online). Dostupné z: <<https://www.politico.eu/article/martin-selmayr-european-commission-appointment-vs-the-press/>> (27. 5. 2018)

Herszenhorn, David M. 2018. „Donald Tusk ‘furious’ over Brexit.“ *Politico.eu*, 10. 4. 2018 (online). Dostupné z: <<https://www.politico.eu/article/european-council-president-donald-tusk-furious-over-brexite/>> (10. 5. 2018)

Herszenhorn, David M., Giulia Paravicini. 2018. „Southern rim rebels against EU migration proposal.“ *Politico.eu*, 26. 4. 2018 (online). Dostupné z: <<https://www.politico.eu/article/eu-migration-crisis-italy-spain-rebels-bulgaria-dublin-quotas-proposal/>> (22. 5. 2018)

Hervey, Ginger, Emmet, Livingstone. 2016. „What is article 7?“ *Politico.eu*, 20. 12. 2017 (online). Dostupné z: <<https://www.politico.eu/article/hungary-eu-news-article-7-vote-poland-rule-of-law/>> (14. 6. 2018)

Higgins, Andrew. 2015. „Migrant crisis leads to calls for tighter borders in europe.“ *Nytimes.com*, 15. 10. 2015 (online). Dostupné z: <<https://www.nytimes.com/2015/10/16/world/europe/migrant-crisis-europe.html>> (21. 5. 2018)

Hirst, Nicholas. 2014. „Jonathan Hill’s confirmation hearing – as it happened.“ *Politico.eu*, 1. 10. 2014 (online). Dostupné z: <<https://www.politico.eu/article/jonathan-hills-confirmation-hearing-live-blog/>> (23. 5. 2018)

Hirst, Nicholas. 2014. „Moscovici struggles to shake off French past.“ *Politico.eu*, 2. 10. 2014 (online). Dostupné z: <<https://www.politico.eu/article/moscovici-struggles-to-shake-off-french-past/>> (23. 5. 2018)

Hobolt, Sara B. 2014. „A vote for the President? The role of *Spitzenkandidaten* in the 2014 European Parliament elections.“ *Journal of European Public Policy* 21 (10): 1528–1540.

Hodson, Dermont. 2013. „The Little Engine that Wouldn’t: Supranational Entrepreneurship and the Barroso Commission“ *Journal of European Integration* 35 (3): 301–314.

Hodson, Dermot, Uwe, Puetter. 2013. „The euro crisis and European integration.“ Pp. 365–379 in Michelle Cini, Nieves Perez-Solorzano Borragan. *European union politics*. Oxford: Oxford University Press.

Holland, Andrew. 2018. „The Baltic States Celebrate 100 Years Since Independence by Building Energy Security.“ *Americansecurityproject.org*, 3. 4. 2018 (online). Dostupné z: <<https://www.americansecurityproject.org/the-baltic-states-celebrate-100-years-since-independence-by-building-energy-security/>> (30. 5. 2018)

Hughes, Laura, Steven, Swinford. 2016. „EU appoints former French minister who blames Britain for losing his job to lead Brexit negotiations.“ *Thetelegraph.uk*, 27. 7. 2016 (online). Dostupné z: <<https://www.telegraph.co.uk/news/2016/07/27/eu-appoints-former-french-minister-who-blames-britain-for-losing/>> (1. 6. 2018)

Hunt, Alex, Brian, Wheeler. 2018. „Brexit: All you need to know about the UK leaving the EU.“ *BBC.com*, 10. 5. 2018 (online). Dostupné z: <<http://www.bbc.com/news/uk-politics-32810887>> (23. 5. 2018)

Huw, Jones, Andrew, MacAskill. 2018. „EU rejects Brexit plan for banks by Britain's financial industry.“ *Reuters.com*, 31. 1. 2018 (online). Dostupné z: <<https://uk.reuters.com/article/uk-britain-eu-finance/eu-rejects-brexit-plan-for-banks-by-britains-financial-industry-idUKKBN1FK15D>> (8. 6. 2018)

Christiansen, Thomas. 2016. „After the Spitzenkandidaten: fundamental change in the EU's political system?“ *West European politics* 39 (5): 992–1010.

„Infringements - European Commission refers Hungary to the Court of Justice for its NGO Law“ *Europa*, (online). Dostupné z: <http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-5003_en.htm> (12. 6. 2018)

Inman, Phillip. 2016. „TTIP talks resume between US and EU trade officials.“ *Theguardian.com*, 15. 9. 2016 (online). Dostupné z: <<https://www.theguardian.com/business/2016/sep/15/ttip-talks-resume-between-us-and-eu-trade-officials-cecilia-malmstrom>> (18. 5. 2018)

„Investing in Europe: speech by President Juncker in the European Parliament plenary session on the € 315 billion Investment Plan“ *Europa*, (online). Dostupné z: <http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-14-2160_en.htm> (16. 5. 2018)

„It is a fair deal': Merkel defends EU-British accord“ *TheLocal.de*, 20. 2. 2016 (online). Dostupné z: <<https://www.thelocal.de/20160220/we-didnt-give-too-much-away-merkel-defends-eu-british-deal>> (3. 6. 2018)

Ivan, Paul. 2017. *The Juncker Commission past midterm: Does the new setup work?* Brussels: European Policy Center.

Jančić, Davor. 2012. „The Barroso Initiative: Window Dressing or Democracy Boost?“ *Utrecht Law Review* 8 (1): 78–91.

Jeffreis, Stuart. 2015. „What is TTIP and why should we be angry about it?“ *Theguardian.com*, 3. 8. 2015 (online). Dostupné z: <<https://www.theguardian.com/business/2015/aug/03/ttip-what-why-angry-transatlantic-trade-investment-partnership-guide>> (18. 5. 2018)

Jepsen, Maria. 2015. „New European Commission, new start?“ *Transfer* 21 (2): 243-245. Dostupné z: <<http://journals.sagepub.com>> (30. 8. 2017)

„Juncker: Don't measure my credibility on the basis of my tax past“ *Europa.eu*, (online). Dostupné z: <<http://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/economy/20170529STO76260/juncker-don-t-measure-my-credibility-on-the-basis-of-my-tax-past>> (12. 5. 2018)

„Juncker reveals giant EU investment plan“ *BBC.com*, 26. 11. 2014 (online). Dostupné z: <www.bbc.com/news/world-europe-30205776> (16. 5. 2018)

„Juncker's ten priorities“ *Politico.eu*, 17. 11. 2014 (online). Dostupné z: <<https://www.politico.eu/article/junckers-ten-priorities/>> (14. 5. 2018)

„Juncker: The veteran EU insider loathed by Britain“ *Euractiv.com*, 27. 6. 2014 (online). Dostupné z: <<https://www.euractiv.com/section/eu-priorities-2020/news/juncker-the-veteran-eu-insider-loathed-by-britain/>> (23. 5. 2018)

Kanter, James. 2017. „E.U. Countries Must Accept Their Share of Migrants, Court Rules.“ *Nytimes.com*, 28. 5. 2018 (online). Dostupné z: <<https://www.nytimes.com/2017/09/06/world/europe/eu-migrants-hungary-slovakia.html>> (28. 5. 2018)

Kanter, James. 2017. „E.U. Countries Must Accept Their Share of Migrants, Court Rules.“ *Nytimes.com*, 28. 5. 2018 (online). Dostupné z: <<https://www.nytimes.com/2017/09/06/world/europe/eu-migrants-hungary-slovakia.html>> (28. 5. 2018)

Kassim, Hussein. 2013. *A New Model Presidency: José Manuel Barroso's Leadership of the European Commission*. Berlin: WZB.

Kassim, Hussien. 2017. „What's new? A first appraisal of the juncker commission.“ *European political science* 16 (1): 14–33.

Kennedy, Simon, Tim, Ross. 2017. „EU demands further UK guarantees for Citizen after rexit.“ *Bloomberg.com*, 26. 6. 2017 (online). Dostupné z: <<https://www.bloomberg.com/news/articles/2017-06-26/u-k-s-may-promises-to-protect-eu-citizens-rights-after-brexit>> (1. 6. 2018)

Kerr, Chloe. 2017. „‘One powerful president for whole of EU‘ fury at Juncker plot to merge major roles.“ *Express.uk*, 13. 9. 2017 (online). Dostupné z: <<https://www.express.co.uk/news/world/853574/Fury-at-Juncker-plot-to-merge-major-EU-roles>> (25. 5. 2018)

Khan, Mehreen. 2017. „EU takes Poland, Hungary, Czech Republic to court over migrant Kotas.“ *Ft.com*, 7. 12. 2017 (online). Dostupné z: <<https://www.ft.com/content/f3e03cfd-9314-3571-9d3b-379413bf027a>> (28. 5. 2018)

Kingsley, Patrick. 2016. „Hungary's refugee referendum not valid after voters stay away.“ *Theguardian.com*, 2. 10. 2016 (online). Dostupné z: <<https://www.theguardian.com/world/2016/oct/02/hungarian-vote-on-refugees-will-not-take-place-suggest-first-poll-results>> (24. 5. 2018)

King, Tim. 2018. „The misunderstood Herr Selmayr.“ *Politico.eu*, 12. 3. 2018 (online). Dostupné z: <<https://www.politico.eu/article/martin-selmayr-european-commission-brussels-secretary-general-misunderstood-brussels-sketch/>> (26. 5. 2018)

Kinnock, Neill. 2002. „Accountability and Reform of Internal Control in the European Commission.“ *The Political Quarterly* 73 (1): 21–28.

Kloss, Katha. 2016. „With Martin Schulz gone, the European Dream is over.“ *CaffeBabel.co*, 25. 11. 2016 (online). Dostupné z: <<http://www.cafebabel.co.uk/politics/article/with-martin-schulz-gone-the-european-dream-is-over.html>> (27. 4. 2018)

Knodt, Michéle, Marc, Ringel. 2018. „The governance of the European Energy Union: efficiency, effectiveness and acceptance of the Winter Package 2016.“ *Energy policy* 112: 209–220.

König, Petr, Lubor Lacina, Jan Přenosil. 2006. *Učebnice evropské integrace*. Brno: Barrister&Principal.

Kuznická, Anna. 2014. „Schulz, Juncker nebo Tsipras: kdo vystřídá Barrosa v čele Komise?“ *EuroActive.cz*, 31. 1. 2014 (online). Dostupné z: <<http://euractiv.cz/clanky/evropske-volby/schulz-juncker-nebo-tsipras-kdo-vystrida-barrosa-v-cele-komise-011500/>> (21. 3. 2018)

Lange, Bernd. 2018. „TTIP negotiations on investment protection: investor-state dispute settlement (ISDS)“ *Europa*, 20. 4. 2018 (online). Dostupné z: <[http://www.europarl.europa.eu/legislative-train/theme-reasonable-and-balanced-trade-agreement-with-the-united-states/file-ttip-investment-protection-investor-state-dispute-settlement-\(isds\)](http://www.europarl.europa.eu/legislative-train/theme-reasonable-and-balanced-trade-agreement-with-the-united-states/file-ttip-investment-protection-investor-state-dispute-settlement-(isds))> (30. 5. 2018)

Lauder, Silvie. 2014. „Třásti Bruselem.“ *Respekt* 24 (40): 22–23.

Ledwith, Mario. 2018. „Fears of Brexit block as Juncker's chief aide Martin Selmayr nicknamed 'The Monster' is promoted to become EU's top civil servant.“ *Dailymail.uk*, 22. 2. 2018 (online). Dostupné z: <<http://www.dailymail.co.uk/news/article-5421337/Juncker-chief-aide-promoted-EU-civil-servant.html>> (19. 5. 2018)

Lequesne, Christian. 1997. *The European Commission: A balancing act between autonomy and dependence*. Paris: Fondation Nationale des Sciences Politiques.

„LitPol Link capacity tests successful“ *Litpol-link*, (online). Dostupné z: <<http://www.litpol-link.com/news/litpol-link-capacity-tests-successful-sM721T>> (16. 5. 2018)

„LitPol Link connection construction documentary“ *LitPol Link*, (online). Dostupné z: <<https://www.youtube.com/watch?v=MHTJOhX5RaY>> (16. 5. 2018)

Longman,Nye. 2015. „The Pros and Cons of TTIP“ *Businesschief.com*, 19. 8. 2015 (online). Dostupné z: <<https://europe.businesschief.com/leadership/569/The-Pros-and-Cons-of-TTIP>> (18. 5. 2018)

Macdonald, Alastair. 2017. „Pay up, make nice if you want "soft Brexit", EU to tell May.“ *Reuters.com*, 15. 6. 2017 (online). Dostupné z: <<https://www.reuters.com/article/us-britain-election-eu-analysis-idUSKBN19620C>> (15. 6. 2018)

Macdonald, Alastair, Gilbert, Reilhac. 2018. „EU lawmakers roast Juncker over 'stitch-up' promotion of aide.“ *Reuters.com*, 12. 3. 2018 (online). Dostupné z: <<https://www.reuters.com/article/us-eu-commission-selmayr/eu-lawmakers-roast-juncker-over-stitch-up-promotion-of-aide-idUSKCN1GO2JP>> (12. 5. 2018)

Mahony, Honor. 2014. „Juncker elected: promises more social EU, more political commission.“ *Euobserver.com*, 15. 7. 2014 (online). Dostupné z: <<https://euobserver.com/political/124980>> (25. 5. 2018)

Mahony, Honor. 2015. „The spitzenkandidaten coup.“ *Euobserver.com*, 4. 1. 2015 (online). Dostupné z: <<https://euobserver.com/europe-in-review/126456>> (24. 5. 2018)

„Managing migration better in all aspects: A european agenda on migration“ *European Commission*, (online). Dostupné z: <http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4956_en.htm> (21. 5. 2018)

Manfreda, Primoz. 2018. „What Is the Arab Spring?“ *Thoughtco.com*, 7. 2. 2018 (online). Dostupné z: <<https://www.thoughtco.com/definition-of-the-arab-spring-2353029>> (30. 5. 2018)

Marek, Dan. 2006. *Od Moskvy k Bruselu*. Brno: Barrister&Principal.

Marini, Adelina. 2017. „Tusk vs Juncker on migration.“ *Euinside.eu*, 19. 12. 2017 (online). Dostupné z: <<http://www.euinside.eu/en/news/tusk-was-punching-above-his-weight-on-migration-at-euco>> (2. 5. 2018)

Mazzucato, Mariana. 2014. „Juncker’s investment plan: how to radically transform it.“ *Theguardian.com*, 27. 11. 2014 (online). Dostupné z: <<https://www.theguardian.com/science/political-science/2014/nov/27/junckers-investment-plan-how-to-radically-transform-it>> (15. 5. 2018)

McCormick, John. 2008. *The European Union*. Boulder: Westview Press.

McDonald-Gibson, Charlotte. 2014. „EU elections 2014: Schulz vs Juncker - the battle to become President of the European Commission that should be captivating Europe.“ *Independent.co.uk*, 14. 5. 2014 (online). Dostupné z: <<https://www.independent.co.uk/news/world/europe/eu-elections-2014-schulz-vs-juncker-the-battle-to-become-president-of-the-european-commission-that-9372425.html>> (7. 5. 2018)

McGrath, Ciaran. 2018. „EU ON BRINK: Hungary backs POLAND as Visegrad group retaliate against Brussels.“ *Express.uk*, 21. 2. 2018 (online). Dostupné z: <<https://www.express.co.uk/news/world/921799/poland-hungary-viktor-orban-back-off-punish-sanctions-article-7-EU>> (27. 5. 2018)

McLaughlin, Daniel. 2017. „Hungary and Poland give no ground in row with the EU.“ *Theirishtime.com*, 1. 9. 2017 (online). Dostupné z: <<https://www.irishtimes.com/news/world/europe/hungary-and-poland-give-no-ground-in-row-with-the-eu-1.3206661>> (12. 6. 2018)

Menéndez, Agustín José. 2016. „The refugee crisis: Between human tragedy and symptom of the structural crisis of european integration.“ *European law journal* 22 (4): 388–416.

Morgan, Sam. 2018. „Plastic tax and ETS tinkering could plug Brexit hole, suggests EU budget chief.“ *Euractiv.com*, 11. 1. 2018 (online). Dostupné z: <<https://www.euractiv.com/section/future-eu/news/plastic-tax-and-ets-tinkering-could-plug-brexit-hole-suggests-eu-budget-chief/>> (17. 5. 2018)

Muscattelli, Anton. 2018. „The EU-UK future trade relationship after Brexit: Is there a middle ground?“ *Scer.scot*, 26. 1. 2018 (online). Dostupné z: <<https://www.scer.scot/database/ident-4843>> (1. 6. 2018)

Müller, Peter. 2016. „A Test for EU Democracy.“ *Spiegel.de*, 21. 9. 2016 (online). Dostupné z: <<http://www.spiegel.de/international/europe/schulz-and-juncker-a-test-for-eu-democracy-a-1113301.html>> (12. 5. 2018)

Myant, Martin. 2015. „Why Juncker’s Investment plan is a good trybBut not enough.“ *Social Europe Journal* 8 (2): 22–24.

„[News Brief Apr 2014 on European Parliament Election] Martin Schulz and Jean-Claude Juncker in the first TV debate“ *European Asia Policy Centre of Comparative Research*, (online). Dostupné z: <<http://euap.hkbu.edu.hk/main/news-brief-apr-2014-on-european-parliament-election-martin-schulz-and-jean-claude-juncker-in-the-first-tv-debate/>> (7. 5. 2018)

Nicoll, W. 1984. „The Luxembourg Compromise.“ *Journal of Common Market Studies* 23 (1): 35–43

Nielsen, Nikolaj, Eszter, Zalan. 2017. „Czech Republic, Hungary, Poland face EU sanctions on migrants.“ *Euobserver.com*, 13. 6. 2017 (online). Dostupné z: <<https://euobserver.com/migration/138216>> (24. 5. 2018)

Nienaber, Michael. 2016. „Tens of thousands protest in Europe against Atlantic free trade deals.“ 17. 9. 2016 (online). Dostupné z: <<https://www.reuters.com/article/us-eu-usa-ttip-idUSKCN11N0H6>> (30. 5. 2018)

Nugent, Neill. 2001. *The European Commission*. London: Palgrave.

Nugent, Neill. 2006. *The Government and Politics of the European Union*. Durham: Duke University Press.

Nugent, Neill, Mark Rhinard. 2015. *The European Commission*. London: Palgrave.

O'Grady, Sean. 2017. „By scrapping TPP and TTIP, Trump has boosted American jobs in the short term – and destroyed them in the long term.“ *Independent.uk*, 24. 1. 2017 (online). Dostupné z: <<https://www.independent.co.uk/voices/donald-trump-trade-deals-tpp-ttip-american-business-workers-boost-short-term-destroy-long-term-a7543706.html>> (18. 5. 2018)

„Opposition to Juncker wanes, Cameron isolated“ *Euractiv.com*, 19. 6. 2014 (online). Dostupné z: <<https://www.euractiv.com/section/david-cameron/news/opposition-to-juncker-wanes-cameron-isolated/>> (23. 5. 2018)

Patrick, Stewart M. 2015. „World on the Move: Understanding Europe's Migration Crisis.“ *Cfr.org*, 3. 9. 2015 (online). Dostupné z: <<https://www.cfr.org/blog/world-move-understanding-europes-migration-crisis/>> (30. 5. 2018)

Peers, Steve. 2018. „EU Brexit withdrawal proposal: a lawyer explains the detail.“ *Theconversation.com*, 1. 3. 2018 (online). Dostupné z: <<https://theconversation.com/eu-brexit-withdrawal-proposal-a-lawyer-explains-the-detail-92620>> (8. 6. 2018)

Peterson, John. 1999. „The Santer era: the European commission in normative, historical and theoretical perspective.“ *Journal of European Public Policy* 6 (1): 46-65. Dostupné z: <<http://www.tandfonline.com>> (23. 7. 2017)

Peterson, John, Michael Shackleton. 2006. *The institutions of the European Union*. Oxford: Oxford University Press.

Peterson, John. 2017. „Juncker's political European Commission and an EU in crisis.“ *Journal of Common Market Studies* 55 (2): 349–367.

Pitrová, Markéta. 1999. *Institucionální struktura Evropské unie*. Brno: Masarykova univerzita.

Plechanovová, Běla. 2004. *Institucionální vývoj Evropské unie od Maastrichtské smlouvy k východnímu rozšíření*. Praha: Karolinum.

„PM's Florence speech: a new era of cooperation and partnership between the UK and the EU“ *Gov.uk*, (online). Dostupné z: < <https://www.gov.uk/government/speeches/pms-florence-speech-a-new-era-of-cooperation-and-partnership-between-the-uk-and-the-eu>> (1. 6. 2018)

Pop, Valentina. 2014. „Juncker's plan: Making €60bn worth five times more.“ *Euobserver.com*, 25. 11. 2014 (online). Dostupné z: < <https://euobserver.com/economic/126661>> (15. 5. 2018)

„Presentation of the College of Commissioners and Commission's work programme“ *European Commission*, 22. 10. 2014 (video). Dostupné z: <<https://www.youtube.com/watch?v=iZXcZw4zc6M>> (14. 5. 2018)

Raines, Thomas. 2016. „Tusk's artful compromise could save cameron in EU referendum.“ *Chathamhouse.org*, 4. 2. 2016 (online). Dostupné z: <<https://www.chathamhouse.org/expert/comment/tusk-s-artful-compromise-could-save-cameron-eu-referendum>> (3. 6. 2018)

Ramiro, Joana. 2018. „Some of the companies set to leave the UK because of Brexit.“ *Leftfootforward.org*, 15. 3. 2018 (online). Dostupné z: <<https://leftfootforward.org/2018/03/all-the-companies-set-to-leave-the-uk-because-of-brexite/>> (11. 6. 2018)

Rankin, Jennifer. 2017. „Poland reacts with fury to re-election of Donald Tusk.“ *The Guardian.com*, 9. 3. 2017 (online). Dostupné z: < <https://www.theguardian.com/world/2017/mar/09/donald-tusk-re-elected-as-european-council-president-despite-polish-opposition>> (2. 5. 2018)

Rankin, Jennifer. 2017. „Jean-Claude Juncker's federalist vision for the EU is far from reality.“ *TheGuardian.com*, 13. 9. 2017 (online). Dostupné z: < <https://www.theguardian.com/world/2017/sep/13/jean-claude-junckers-federalist-vision-for-the-eu-is-far-from-reality>> (6. 4. 2018)

„Regulation (EU) 2015/1017 of the European Parliament and of the Council“ *Eur-lex*, (online). Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2015.169.01.0001.01.ENG> (30. 5. 2018)

- Rettman, Andrew. 2017. „Tusk: EU migrant quotas have 'no future'.“ *Euobserver.com*, 19. 10. 2017 (online). Dostupné z: <<https://euobserver.com/migration/139534>> (3. 5. 2018)
- Riegert, Bernd. 2014. „Juncker is elected EU Commission president.“ *DW.com*, 15. 7. 2014 (online). Dostupné z: <<http://www.dw.com/en/juncker-is-elected-eu-commission-president/a-17785965>> (11. 5. 2018)
- Riegetr, Bernd. 2015. „EU wants to strengthen its borders.“ *Dw.com*, 16. 12. 2015 (online). Dostupné z: <<http://www.dw.com/en/eu-wants-to-strengthen-its-borders/a-18920241>> (21. 5. 2018)
- Rohac, Dalibor. 2018. „Hungary and Poland aren't democratic. They're Authoritarian.“ *Foreignpolicy.com*, 12. 6. 2018 (online). Dostupné z: <<http://foreignpolicy.com/2018/02/05/hungary-and-poland-arent-democratic-theyre-authoritarian/>> (12. 6. 2018)
- Schmidt, Vivien. 2016. „Reinterpreting the rules 'by stealth' in time of crisis: a discursive institutionalist analysis of the European central bank and the European Commission.“ *West european politics* 39 (5): 1032–1052.
- Simon, Frédéric. 2018. „Canete defends 'balanced' EU proposal on car emissions.“ *Euractiv.com*, 2. 2. 2018 (online). Dostupné z: <<https://www.euractiv.com/section/energy-environment/news/canete-defends-balanced-eu-proposal-on-car-emissions/>> (17. 5. 2018)
- Simon, Frédéric. 2018. „EU proposes 25% 'climate quota' in new long-term budget.“ *Euractiv.com*, 3. 5. 2018 (online). Dostupné z: <<https://www.euractiv.com/section/climate-environment/news/eu-proposes-25-climate-quota-in-new-long-term-budget/>> (17. 5. 2018)
- Simone Ghezzi, Enzo Mingione. 2007. „Embeddedness, Path Dependency and Social Institutions.“ *International Sociological Association*: 55 (1): 11–23.
- Smith, Alex Duval. 2015. „Polish election: Law and Justice wins over third of vote in first results.“ *Theguardian.com*, 27. 10. 2015 (online). Dostupné z: <<https://www.theguardian.com/world/2015/oct/26/law-justice-party-small-majority-polish-election>> (24. 5. 2018)

Smith, Reiss. 2016. „What is TTIP and what does Brexit mean for the the US-EU trade deal?“ *Express.uk*, 21. 9. 2016 (online). Dostupné z: <<https://www.express.co.uk/news/world/693318/TTIP-what-is-EU-US-trade-deal-UK-Britain-Brexit-EU-referendum>> (18. 5. 2018)

„Statement by the candidate for President of the Commission“ *European Commission*, 15. 7. 2014 (video). Dostupné z: <<https://www.youtube.com/watch?v=L9iYX451MKg>> (14. 5. 2018)

Stone, Jon. 2018. „Brexit: EU rejects Theresa May’s trade plan and warns UK will suffer ‘negative economic consequences’.“ *Independent.uk*, 7. 3. 2018 (online). Dostupné z: <<https://www.independent.co.uk/news/uk/politics/brexit-theresa-may-trade-plan-rejected-eu-donald-tusk-uk-relations-latest-updates-a8243721.html>> (1. 6. 2018)

Stupp, Catherine. 2018. „Rift between Juncker and Tusk deepens over Spitzenkandidat process.“ *Euractiv.com*, 23. 2. 2018 (online). Dostupné z: <<https://www.euractiv.com/section/eu-priorities-2020/news/rift-between-juncker-deepens-over-spitzenkandidat-process/>> (3. 5. 2018)

Szakacs, Gergely. 2018. „Hungary rejects 'blackmail' over EU funds.“ *Reuters.com*, 3. 5. 2018 (online). Dostupné z: <<https://www.reuters.com/article/us-eu-budget-hungary/hungary-rejects-blackmail-over-eu-funds-idUSKBN1I40V3>> (20. 6. 2018)

Šafaříková, Kateřina. 2017. „Ve jménu otce“ *Respekt* 27 (37): 34-39

Šalamon, Neža Kogovšek. 2016. „Asylum systems in the western balkan countries: current issues.“ *International Migration* 54 (6): 151–163.

„Tampere European council 15 and 16 october 1999“ *European Parliament*, (online). Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/summits/tam_en.htm> (21. 5. 2018)

Teasdale, Anthony L. 1993. „The Life and Death of the Luxembourg Compromise.“ *Journal of Common Market Studies* 31 (4): 567–579.

„The EU "divorce bill".“ *Fullfact*, (online). Dostupné z: <<https://fullfact.org/europe/eu-divorce-bill/>> (1. 6. 2018)

„The European Union lifts sanctions against austria“ *The New York Times*, (online). Dostupné z: <<https://www.nytimes.com/2000/09/12/world/the-european-union-lifts-sanctions-against-austria.html?module=ArrowsNav&contentCollection=World&action=keypress®ion=FixedLeft&pgtype=article>> (14. 6. 2018)

„The EU’s position on the rights of EU Citizen in the UK after Brexit“ *Europa*, (online). Dostupné z: <https://ec.europa.eu/unitedkingdom/services/your-rights/uk-after-Brexit_en> (8. 6. 2018)

„The hotspot approach: The answer to europe's migrant crisis?“ *Euronews.com*, 21. 9. 2015 (online). Dostupné z: <<http://www.euronews.com/2015/09/21/the-hotspot-approach-the-answer-to-europe-s-migrant-crisis>> (22. 5. 2018)

„The Paris climate agreement: implications for the European union“ *Institute for european studies*, (online). Dostupné z: <<https://www.ies.be/node/3537>> (17. 5. 2018)

„Trade, Brexit and the European Union“ *Trade justice movement*, (online). Dostupné z: <<https://www.tjm.org.uk/trade-issues/brexit>> (8. 6. 2018)

Traynor, Ian, Nicholas, Watt. 2014. „David Cameron loses Jean-Claude Juncker vote.“ *Theguardian.com*, 27. 6. 2014 (online). Dostupné z: <<https://www.theguardian.com/world/2014/jun/27/david-cameron-loses-jean-claude-juncker-vote-eu>> (23. 5. 2018)

Traynor, Ian, Nicholas, Watt. 2014. „Juncker is wrong person for European commission job, says David Cameron“ *Theguardian.com*, 27. 6. 2014 (online). Dostupné z: <<https://www.theguardian.com/world/2014/jun/27/juncker-wrong-person-european-commission-leadership-david-cameron>> (23. 5. 2018)

Traynor, Ian. 2014. „Luxembourg tax files: can Jean-Claude Juncker weather the storm?“ *Theguardian.com*, 10. 12. 2014 (online). Dostupné z: <<https://www.theguardian.com/world/2014/dec/10/luxembourg-tax-jean-claude-juncker-eu-european-commission>> (20. 5. 2018)

Traynor, Ian. 2015. „Donald Tusk: Putin's policy is to have enemies and to be in conflict.“ *Theguardian.com*, 15. 3. 2015 (online). Dostupné z: <<https://www.theguardian.com/world/2015/mar/15/donald-tusk-putins-policy-enemies-conflict-european-council-sanctions-russia>> (10. 5. 2018)

Traynor, Ian. 2015. „Refugee crisis: Juncker calls for radical overhaul of EU immigration policies.“ *Theguardian.com*, 9. 9. 2015 (online). Dostupné z: <<https://www.theguardian.com/world/2015/sep/09/refugee-crisis-eu-executive-plans-overhaul-of-european-asylum-policies>> (21. 5. 2018)

Turvill, William. 2017. „Meet the four men in charge of the EU's Brexit negotiations: Donald Tusk, Jean-Claude Juncker, Guy Verhofstadt, Michel Barnier.“ *Cityam.com*, 8. 5. 2017 (online). Dostupné z: <<http://www.cityam.com/264248/meet-four-men-charge-eus-brexit-negotiations-donald-tusk>> (20. 5. 2018)

Ulack, Chris. 2011. „The Arab Spring's looming refugee crisis.“ *Foreignpolicy.com*, 23. 6. 2011 (online). Dostupné z: <<http://foreignpolicy.com/2011/06/23/the-arab-springs-looming-refugee-crisis/>> (21. 5. 2018)

Usherwood, Simon. 2014. „What does the election of Jean-Claude Juncker actually mean for Europe?“ *The Conversation.com*, 15. 7. 2014 (online). Dostupné z: <<https://theconversation.com/what-does-the-election-of-jean-claude-juncker-actually-mean-for-europe-29181>> (20. 4. 2018)

„Vote looms on next EU Commission chief as Cameron raises stakes“ *Euractiv.com*, 24. 6. 2014 (online). Dostupné z: <<https://www.euractiv.com/section/uk-europe/news/vote-looms-on-next-eu-commission-chief-as-cameron-raises-stakes/>> (23. 5. 2018)

Walker, Andrew. 2016. „TTIP: EU-US trade deal faces major challenges.“ *BBC.com*, 15. 7. 2016 (online). Dostupné z: <<http://www.bbc.com/news/business-36808129>> (18. 5. 2018)

Wesel, Barbora. 2016. „Opinion: The EU's grubby and dangerous deal with Turkey.“ *Dw.com*, 18. 3. 2016 (online). Dostupné z: <<http://www.dw.com/en/opinion-the-eus-grubby-and-dangerous-deal-with-turkey/a-19127877>> (22. 5. 2018)

White, Christopher. 2015. *Immigration and regional integration in globalizing world*. London: Lexington Books.

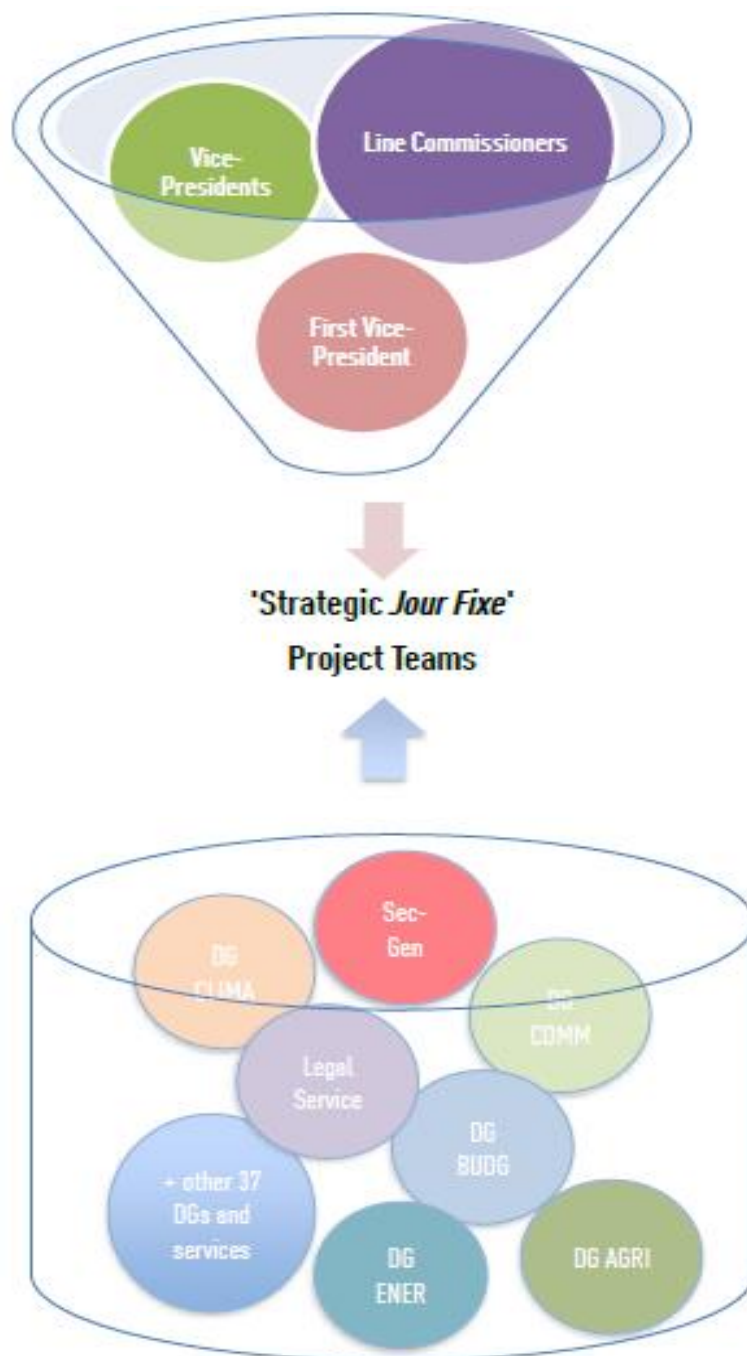
Wilkinson, Michael. 2016. "David Cameron's EU deal a 'slap in the face for Britain' as PM admits it won't cut migration." *Telegraph.uk*, 2. 2. 2016 (online). Dostupné z: <<https://www.telegraph.co.uk/news/newsttopics/eureferendum/12135328/EU-referendum-draft-deal-revealed-by-Donald-Tusk-live.html>> (3. 6. 2018)

Willsher, Kim, Patrick Wintour. 2017. „African and European leaders agree action plan on migration crisis.“ *Theguardian.com*, 28. 8. 2017 (online). Dostupné z: <<https://www.theguardian.com/world/2017/aug/28/emmanuel-macron-hosts-summit-to-tackle-migration-crisis>> (22. 5. 2018)

Zalan, Eszter. 2017. „Hungary's NGOs to fight crackdown law.“ *Euobserver.com*, 13. 6. 2017 (online). Dostupné z: <<https://euobserver.com/beyond-brussels/138215>> (12. 6. 2018)

Přílohy

Obrázek 1: Intrainstitucionální struktura komise Jeana-Claude Junckera

Zdroj: Borchardt 2016: 9

Obrázek 2: Umístění komisařů v pracovních týmech v Komisi Jeana-Clauda Junckera

Commissioner	Policy portfolio	Policy Areas						
		Better Regulation, Interinstitutional Relations, Rule of Law and Charter of Fundamental Rights	Union for Foreign Affairs and Security Policy	Budget and Human Resources	Energy Union	Jobs, Growth, Investment and Competitiveness	The Euro and Social Dialogue	The Digital Single Market
		Timmermans	Mogherini	Georgieva	Šefčovič	Katainen	Dombrovskis	Ansip
Günther Oettinger	Digital Economy and Society	●		★	●	★		★
Johannes Hahn	European Neighbourhood Policy and Enlargement Negotiations	●	★	★		●		
Cecilia Malmström	Trade	●	★	★	●	●		
Neven Mimica	International Cooperation and Development	●	★	★				
Miguel Arias Cañete	Climate Action and Energy	●	★	★	★	★		
Karmenu Vella	Environment, Maritime Affairs and Fisheries	●		★	★	●		
Vytis Andriukaitis	Health and Food Safety	●		★		●		●
Dimitris Avramopoulos	Migration, Home Affairs and Citizenship	★	●	★		●		
Marianne Thyssen	Employment, Social Affairs, Skills and Labour Mobility	●		★	●	★	★	★
Pierre Moscovici	Economic and Financial Affairs, Taxation and Customs	●		★	●	★	★	★
Christos Stylianides	Humanitarian Aid and Crisis Management	●	●	★				
Phil Hogan	Agriculture and Rural Development	●		★	★	●		★
Jonathan Hill	Financial Stability, Financial Services and Capital Markets Union	●		★		●	★	●
Violeta Bulc	Transport	●	●	★	★	★		●
Elżbieta Bieńkowska	Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs	●		★	★	●	★	★
Věra Jourová	Justice, Consumers and Gender Equality	★		★	●	●	★	★
Tibor Navracsis	Education, Culture, Youth and Sport	●		★		●	★	●
Corina Crețu	Regional Policy	●		★	★	★	★	★
Margrethe Vestager	Competition	●		★	●	●		●
Carlos Moedas	Research, Science and Innovation	●		★	★	●		●

Zdroj: Borchardt 2016: 11

Obrázek č. 3: Plány Junckerovy komise

1. Jobs, growth and investment
Stimulating investment for the purpose of job creation
2. Digital single market
Bringing down barriers to unlock online opportunities
3. Energy union and climate
Making energy more secure, affordable and sustainable
4. Internal market
A deeper and fairer internal market
5. A deeper and fairer economic and monetary union
Stability for the single currency, solidity of public finances and social fairness in implementing structural reforms
6. A balanced EU-US free trade agreement
Freer trade – without sacrificing Europe's standards
7. Justice and fundamental rights
Upholding the rule of law and linking up Europe's justice systems
8. Migration
Towards a European agenda on migration
9. A stronger global actor
Bringing together the tools of Europe's external action
10. Democratic change
Making the EU more democratic

Zdroj: Ivan 2017: 6

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá reflexí Evropské komise pod vedením Jean-Claude Junckera. Cílem je analýza její činnosti ve třech dimenzích. První zkoumanou dimenzí jsou změny ve vnitřní struktuře Komise a vztahů s vybranými evropskými institucemi. Druhá dimenze se soustředí na politickou činnost Komise. V poslední dimenzi jsou zkoumány vztahy Junckerovy komise s členskými státy. Záměrem práce je odpovědět na tři výzkumné otázky. *Jaké změny Komise provedla ve své vnitřní struktuře a jaké měla vztahy s vybranými evropskými institucemi? Jak byla úspěšná v prosazování svých politických priorit? Jaké měla Komise vztahy s členskými státy?* Sekundárním cílem práce je z činnosti v těchto třech dimenzích vyvodit závěry, které mohou ovlivnit postavení Evropské komise v budoucnosti. V práci byla využita metoda *path dependence* k identifikování momentů, které mohou mít dopad na budoucí Komise.

Práce je rozdělena do čtyř kapitol. První kapitola dokumentuje vývoj postavení Evropské komise s poukazem na důležité mezníky, které ji významně ovlivnily. Druhá kapitola se soustředí na intrainstitucionální a interinstitucionální změny, které Junckerova komise provedla. Třetí kapitola se zabývá politickou činností Komise a její schopností prosadit své priority. Poslední kapitola má za cíl analyzovat vztahy Junckerovy komise s členskými státy.

Junckerova komise ve třech zkoumaných dimenzích své činnosti jednala více politicky. Toto jednání napomohlo k vytvoření nové vnitřní struktury, která centralizovala rozhodování Komise. Tato politizace ale způsobila střet s členskými státy a evropskými institucemi. Činnost Junckerovy komise tak může v budoucnosti mít důsledky pro jednání dalších Evropských komisí.

Klíčová slova: Jean-Claude Juncker, Evropská komise, path dependence, reflexe, dimenze

Abstract

This bachelor thesis is engaged in the reflection of the European Commission under the rule of Jean-Claude Juncker. Its goal is to analyse the work of the Commission in three dimensions. The first dimension explores changes in the inner structure of the Commission and its relationships with the concrete European institutions. The second dimension explores the political activity of the Juncker Commission. In the last dimension are explored the relationships between the European Commission and the member states of the European Union. The aim of this thesis is to detect, which changes were made in the inner structure of the Commission and what relations the Commission had with the concrete European institutions and how much the European Commission succeeded in pushing the political priorities through and what were the relationships of the European Commission and its member states like. Secondary goal of this thesis is to deduce the future position of the European Commissions in the researched dimensions. The method of the *path dependence* was applied in this thesis to identify the moments which could create the precedent for the future European Commissions.

This thesis is divided into four chapters. First chapter documents the development of the position of the European Commission and points out to important moments with the significant affect on it. Second chapter focuses on inner and outer changes, the Juncker Commission has done. Third chapter focuses on political work of the Juncker Commission and its success in pushing its political priorities through. The aim of the fourth chapter is to describes the relationships between the European Commission and the member states of the Union.

The Juncker Commission seems to act more as a political institution in all three researched dimensions. By this approach the creation of new inner structure of the European Commission was enabled. Its decision-making becomes more centralized. Unfortunately this more political approach causes conflicts with the member states and the European institutions. Thus the Juncker commission's behaviour may have very significant implications for the other European commissions in the future.

Key words: Jean-Claude Juncker, European Commission, path dependence, reflection, dimensions